

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ತಮ್ಮ 64ನೆಯ
ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ
ಭಾಗವತ ಪ್ರೋಷ್ಠಪದಿ ಪ್ರವಚನದ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ

ಅನುಗ್ರಹ

ಸಂಗ್ರಹ: ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ

(ಉಚಿತಕೊಡುಗೆ)

ಪ್ರಕಾಶನ:

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಸಮಿತಿ
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ, ಕತ್ತರಿಗುಪ್ಪ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು-28

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರುಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ತಮ್ಮ
64ನೆಯ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಭಾಗವತ
ಪ್ರೋಷ್ಠಪದಿ ಪ್ರವಚನದ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ - 'ಅನುಗ್ರಹ'

21.09.2002

ಪ್ರತಿಗಳು: 1500

(ಉಚಿತಕೊಡುಗೆ)

ಪ್ರಕಾಶನ:

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಸಮಿತಿ
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ, ಕತ್ತರಿಗುಪ್ಪ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು-28

ಮುದ್ರಣ:

ಲಾವಣ್ಯ ಮುದ್ರಣ,
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಆಶೀರ್ವಚನ

ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯದ ಪುಣ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ಶುಕಮುಖೋದ್ಗತವಾದ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಾಚ್ಛಯಿಪ್ರತೀಕವಾದ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತವನ್ನು

ಭಾಷ್ಯಪದಮಾಸದ

ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ

ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ ನಿಮ್ಮನ್ನು

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಂಗತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೆ.

ದಿನಾಂಕ

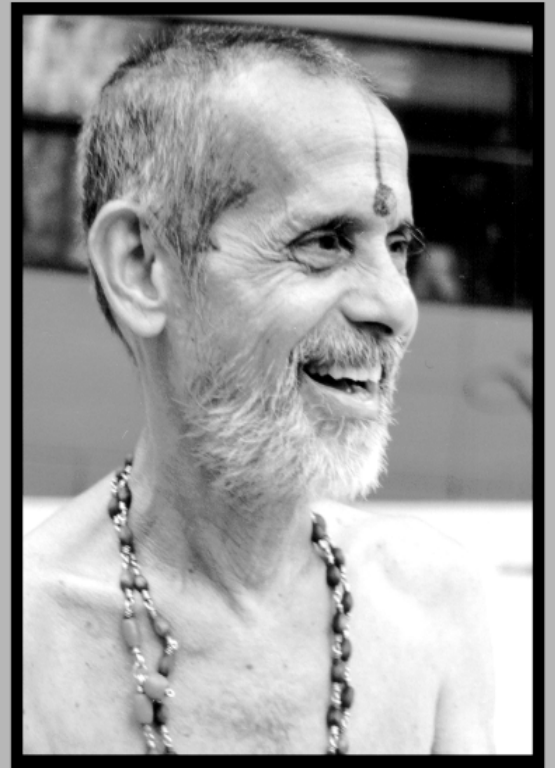
21.9.02

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರು
ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ ಅಧೋಕ್ಷಜ ಮಠ,
ಉಡುಪಿ

VIII

IX

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ

‘ನಿಗಮಕಲ್ಪತರೋಃ ಗಲಿತಂ ಫಲಮ್’

ಭಾಗವತ ವೇದಗಳೆಂಬ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಹಣ್ಣು. ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಪ್ಪೆ, ಗೊರಟು ಹೀಗೆ ಅಸಾರವಾದ ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣ್ಣು ಹಾಗಲ್ಲ. ‘ರಸಂ ಆಲಯಮ್’ ರಸಭರಿತವಾದ ರಸಮಯ ಹಣ್ಣು. ಎಸೆಯಬಹುದಾದ ಅಸಾರ ಭಾಗವೇ ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಭಾಗವತಶ್ರವಣದ ಫಲ :

ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ಹಟ ಮಾಡಿದ- ‘ಆ ಚಂದ್ರ ನನಗೆ ಬೇಕು’ ಎಂದು. ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ವಸಿಷ್ಠರು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದರು- ಒಂದು ಕನ್ನಡಿ ತಂದು ರಾಮನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದರು. ದೂರದ ಚಂದ್ರನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು. ರಾಮನ ಅಳು ನಿಂತಿತು.

ದೂರದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಲು ಪುಟ್ಟ ಕನ್ನಡಿ ಇದ್ದಂತೆ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಇರುವ ಕನ್ನಡಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ. ದೇವರು ‘ತದ್ಗುರೇ ತದ್ವಂತಿಕೇ’ ನಮ್ಮಿಂದ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಭಾಗವತ ಶ್ರವಣದಿಂದ ದೂರದ ದೇವರು ನಮಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಾನೆ-

‘ಸದ್ಯೋ ಹೃದ್ಯವರುದ್ಧತೇ ಸುಕೃತಿಭಃ’

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ದೀಪ :

ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಿರಳೆ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಕಳ್ಳರೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅಂತಹ ಮನೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣವೂ ಒಂದು ಮನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು, ದುರ್ಭಾವನೆಗಳು ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಅವು ದೂರವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಭಕ್ತಿದೀಪ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಬೇಕು. ದೀಪ ಇರುವ ಮನೆಗೆ ಕಳ್ಳರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿದೀಪ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಮನದೊಳಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು, ದುಷ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮನೆ ದೀಪದಿಂದ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಬೇಕು.

ಕೊಳೆ ತೊಳೆಯುವ ಗಂಗೆ :

ಕೊಳೆ ತುಂಬಿದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಃಕರಣವೂ ಒಂದು ಕನ್ನಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳೆಂಬ ಕೊಳೆ ತುಂಬಿದ್ದರೆ ಆಗ ಭಗವಂತನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇವರ ಚಿಂತನೆ, ಧ್ಯಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣ

ವೆಂಬ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ಇರುವ ನೀರು ಭಾಗವತ, ಭಗವಂತನ ಕಥೆ. ಅದು ಗಂಗಾಜಲ. ಅದನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನ ಕಥಾಧಾರೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಆಗ ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇವರ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಗುಣತ್ರಯಗಳು :

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ರಜಸ್ ಮತ್ತು ತಮೋಗುಣಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ತಮೋಗುಣ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದು ಜಡ, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ. ಅದರಿಂದ ಬರೇ ಆಲಸ್ಯ, ಜಾಡ್ಯ. ರಜೋಗುಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಏಳುವ ಹೊಗೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಹೊಗೆ ಬಹಳ ಚಂಚಲವಾದುದು. ಬೇಗನೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ರಜೋಗುಣದ್ದೂ ಈ ಹೊಗೆಯಂತೆ ಭಾರೀ ಹಾರಾಟ. ‘ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ’ ಎಂಬ ಹಾರಾಟ ರಜೋಗುಣದ ಪ್ರಭಾವ. ಆದರೆ, ಹೊಗೆ ಎಷ್ಟು ಎದ್ದರೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಚುಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಬರೇ ದುಃಖ. ಅದರಂತೆ ರಜೋಗುಣವೂ ಸಹ. ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ರಜೋಗುಣದ ಪ್ರಭಾವ. ಸತ್ವಗುಣ ಬೆಂಕಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಬೆಂಕಿ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಸತ್ವಗುಣವೂ ಜ್ಞಾನದ

ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುವ ಈ ಸತ್ವಗುಣದಿಂದ ತಮೋಗುಣ ಮತ್ತು ರಜೋಗುಣಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು.

ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ- ತಮೋಗುಣ ರೈಲಿನ ಡಬ್ಬ- ಬೋಗಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಚಲನೆ ಇಲ್ಲ. ರಜೋಗುಣ ರೈಲಿನ 'ಇಂಜಿನ್' ಇದ್ದಂತೆ. ಅದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದುದು- ಬೋಗಿಗಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಳಿ ಬೇಕು. ಹಳಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 'ಇಂಜಿನ್' ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ 'ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿ' ಬೇಕು. ಹಳಿ ಇದ್ದರೆ ರೈಲ್ವೆ ಇಂಜಿನ್ ಮತ್ತು ಡಬ್ಬಗಳು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹಳಿ ಸತ್ವಗುಣದ ಪ್ರತೀಕ. ಹಳಿಯಂತೆ ಸತ್ವಗುಣದಿಂದ ರಜೋಗುಣ-ತಮೋಗುಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಆ ಎರಡು ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸತ್ವಗುಣದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಸಬೇಕು.

ಧರ್ಮ-ಅರ್ಥ-ಕಾಮ :

ಇವು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು. ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳಿಂದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು. ಧರ್ಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳು ಎಲೆ-ಚಿಗುರುಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಧರ್ಮ ಹೂವಿದ್ದಂತೆ. ಮೋಕ್ಷ ಹಣ್ಣು. ಚಿಗುರಿನಿಂದ ಹೂ, ಹೂವಿನಿಂದ ಹಣ್ಣು. ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳಿಂದ ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷ.

ಹೀಗೆ ಈ ಮೂರು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಏಕಮುಖ ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಜೀವನವನ್ನು ನಾವು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದಂತೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಗಿರಬೇಕು :

ಒಂದು ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಾಲ್ಯಗಳಿರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- ನವರತ್ನಗಳನ್ನು ಬಂಗಾರದಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿದರೆ ಅಂತಹ ಮಾಲೆ ಅಂಕುಡೊಂಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ 'ಬೇಡ' ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಭಗವಂತನ, ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೋಷವಿದ್ದರೂ ಗ್ರಾಹ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಆದರೆ, 'ಅಚ್ಯುತಭಾವವರ್ಚಿತಮ್'- ಭಗವದ್ಗುಣಗಾನ ವಿಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು 'ಕಾಕತೀರ್ಥ' ಕಾಗೆಗಳು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ಕೊಳಚೆನೀರು. ಅದು ಬೇಡ ನಮಗೆ. ಅದರಿಂದ ಬರೇ ಕಾಲಹರಣ. ಭಗವಂತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಂಸತೀರ್ಥ- ಮಾನಸ ಸರೋವರದ ನೀರು. ಅದು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದುದು. Pollution ಆಗದ ತಿಳಿನೀರು. ಅದನ್ನು ಹಂಸಗಳು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹಂಸತೀರ್ಥ ವಾಗಬೇಕು. ಹಂಸರೆಂದರೆ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು. ಅವರೂ ಓದು ವಂತಿರಬೇಕು.

ಸಾಧನೆಗೆ ಜಾತಿ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ :

ಭಾಗವತದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾರದರು ವೇದವ್ಯಾಸರ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾರದರು ಮೊದಲ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯ ಮಗನಾಗಿದ್ದರು. ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತ ವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಋಷಿಮುನಿಗಳ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆದರು. ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಯೋಗಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಹೀಗೆ ಶೂದ್ರಬಾಲಕ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂಗದಿಂದ ಉದ್ಧಾರ ಗೊಂಡು ಜಗತ್ತಿಗೇ ಆದರ್ಶನಾದ.

ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉದಾಹರಣೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಾಧನೆ ಒಂದು ಜಾತಿಗಷ್ಟೇ ಮೀಸಲಲ್ಲ. ಸಜ್ಜನರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಇದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ಅನ್ನದ ಪ್ರಭಾವ :

ರುದ್ರದೇವರು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮರಾಗಿ ಪಾಂಡವರ ಒಂದು ಸಂತತಿಯೂ ಉಳಿಯಬಾರದು ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದವರು. ಅದೇ ರುದ್ರದೇವರು ಶುಕಮುನಿಗಳಾಗಿ

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜನಿಗೆ ಭಾಗವತದ ಅಮೃತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ನಿರಂತರ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಏನು ಕಾರಣ? ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ದುರ್ಯೋಧನನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ. ಅವನ ಅನ್ನದ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಬುದ್ಧಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ನಾವು ಉಣ್ಣುವ ಅನ್ನ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಪಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ.

ಶುಕಮುನಿಗಳು ವೇದವ್ಯಾಸರ ಪುತ್ರರು. ಅವರ ಉಪದೇಶ ಸನ್ನಿಧಾನ ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಟ್ಟ ತನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಾವೇ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪದಿಂದ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜನಿಗೆ ಭಾಗವತ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲು ಬಂದರು.

‘ಸಾತ್ವಿಕ ಆಹಾರ ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೋಷಕ’

ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆ :

ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರು. ಆದರೂ ಸಾಯುವ ಕೊನೆ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸ್ಮರಣೆ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು.

ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭಗವಂತನ ಸಮಿಪ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆರಾಮವಾಗಿದ್ದು ಕೊನೆ ಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಎಂದು ಉದಾಸೀನ ತಾಳಬಾರದು. ಅಂತ್ಯಕಾಲದ ಭಗವತ್ ಸ್ಮರಣೆ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಭೀಷ್ಮರಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನ ಸಾತ್ವಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆ ಬರಬಹುದು.

ಕಾಲನ ಕರೆ :

ನಾವು ಏನೇನೋ ನಾಳೆಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ನಾಳೆ ಮುಂಜಿ, ನಾಡದು ಮದುವೆ, ಮುಂದಿನ ದಿನ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಕಾಲನ ಕರೆ ಬಂತು, ಹೊರಡಲೇ ಬೇಕು. ‘ನನಗೆ ಈ ದಿನ ಪುರುಷೋತ್ತಿಲ್ಲ; ನಾಳೆ ಬಾ’ ಎಂದರೆ ಮೃತ್ಯು ಕೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಗಂಟು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಾಲನ ‘Call’ ಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು.

‘ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ನ ಯಸ್ಯೇಹ’

ಕಾಲನ ಕರೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಡಲೇ ಬೇಕು. ಜಿಂಕೆ ಹುಲ್ಲು, ಹಣ್ಣು, ಎಲೆ ತಿನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ

ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸಿದ ತೋಳ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

‘ಸಂಚಿನ್ವಾನಕಮೇವೈಕಂ ಕಾಮಾನಾಂ ಅವಿತ್ಯಪ್ರಕಮ್ /’

ಆ ಜಿಂಕೆಯಂತೆ ನಾವೂ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆ- ಸುಖಭೋಗದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ನಮಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮೃತ್ಯು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಬಳಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಕಾಲನ ಕರೆಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು.

ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯ :

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಮನ ಪ್ರಶ್ನೆ- ‘ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದುದು, ಅತ್ಯಂತ ಅದ್ಭುತವಾದುದು ಯಾವುದು?’ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಜ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾನೆ-

ಅಹನ್ಯಹನಿ ಭೂತಾನಿ ಗಚ್ಛಂತಿ ಯಮಸಾದನಮ್ |

ಶೇಷಾಃ ಸ್ಥಾವರಮಿಚ್ಛಂತಿ ಕಿಮಾಶ್ಚರ್ಯಮತಃ ಪರಮ್ ||

‘ಜನರು, ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೇ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅನೇಕರು ಮರಣ ಹೊಂದುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ

“ತಮಗೆ ಸಾವಿಲ್ಲ; ನಾವು ಅಮರರು” ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಬೇರೇನಿದೆ?” ಎಂದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮೃತ್ಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

ಭೀಮಸೇನನ ರಾಜಕಾರಣ :

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಗತಿಸಿದ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅನ್ನ-ವಸ್ತ್ರದಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ ಕೇಳಿದ. ಆದರೆ ಭೀಮಸೇನ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಜನಪರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ ಸದ್ಗತಿಗಾಗಿ ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ. ಕೊನೆಗೆ ‘ಕೋಶತೋ ಯತ್ ಬಹಿರ್ವಿತ್ತಂ’ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸೇರದ ಸ್ವಂತ ಹಣವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಜ ನೀಡಿದ.

ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಸತ್ತ ಮೇಲೂ ಅವನು ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇಡುತೀರಿಸಿದ, ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಇದು ಶುದ್ಧವಾದ ರಾಜನೀತಿ. ಕೋಶದ ಹಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಂತೆ ಬಳಸಬಾರದು. ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಣ ಮತ್ತು ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣ ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು, ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ

ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಭೀಮಸೇನನ ಆದರ್ಶವನ್ನು ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ರಾಜನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲದ ಜೀವನ :

ಅರ್ಜುನ ಕೃಷ್ಣನ ಜೊತೆ ಇದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಸಾಹಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ, ಕೃಷ್ಣ ಪರಂಧಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ಯವನರನ್ನೂ ಅವನಿಂದ ಎದುರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಅರ್ಜುನನಂತೆ. ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರ. ಒಂದೊಂದೂ ವಿಚಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ (Current) ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ತಬ್ಧ.

ದೇವರಿಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದ ಯಂತ್ರದಂತೆ.

ಧರ್ಮದ ಮೂಲಗಳು :

ತಪಸ್ಸು, ಶೌಚ, ದಯೆ, ಸತ್ಯ ಇವು ಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕು

ಕಾಲುಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಇವು ಇದ್ದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು.

ತಪಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ವ್ರತ, ನಿಯಮಗಳು, ಪೂಜೆ-ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು.

ಶುಚಿತ್ವ ಎಂದರೆ ಅಂತರಂಗದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ. ದುಶ್ಚಟಗಳು, ಕೆಟ್ಟ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಿಲ್ಲದ ಶುದ್ಧ ಜೀವನ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಶುಚಿತ್ವ.

ದಯೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣ- ಕರುಣೆ.

ಈ ಮೂರು ಕಾಲುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸತ್ಯವೂ ಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಾಲು.

ಇವಿಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೂರು ಕಾಲುಗಳು ಮುರಿದು ಹೋಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಧರ್ಮ ಒಂದು ಕಾಲಿನಿಂದ ಕುಂಟುತ್ತಾ ಸಾಗಿದೆ.

ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ತಪಃಕ್ಷಯ :

ಎಷ್ಟು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಅಹಂಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಆ ತಪಸ್ಸು ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ‘ನಾನು ಮಾಡಿದೆ’ ಎಂಬ ಭಾವನೆ

ಅಹಂಕಾರ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಗಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಜೀವಿಸಿ ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಯಯಾತಿ ರಾಜ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಕೇಳಿದ- 'ನೀನು ಕಂಡಂತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪುಣ್ಯ ಗಳಿಸಿದವರು ಯಾರು?' ಎಂದು.

'ನಾನು ನೋಡಿದವರಲ್ಲಿ ನನಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವನು' ಯಯಾತಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇ ತಡ, ಧೊಪ್ಪನೆ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ.

ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೂ 'ನಾನು ಮಾಡಿದೆ' ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಬಂದರೆ ಗಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹನುಮಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹಾರಿ ಸೀತೆಯ ಬಳಿ ಹೋದ. ಸೀತೆ ಕೇಳಿದಳು- 'ನಿಮ್ಮ ಕಪಿಸೈನ್ಯ ಈ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ದುರ್ಗಮವಾದ ಲಂಕೆಗೆ ಹೇಗೆ ಬರಬಲ್ಲದು?'

ಹನುಮಂತ ಹೇಳಿದ-

'ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯವರಃ ಕಶ್ಚಿತ್ ನಾಸ್ತಿ ಸುಗ್ರೀವಸನ್ನಿಧೌ !'

'ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿ ಇರುವ ಕಡಿಮೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದವ ನೆಂದರೆ ನಾನೇ. ನನಗಿಂತಲೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾದವರು ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.'

ಎಂತಹ ವಿನಯದ ಉತ್ತರ. ಹನುಮಂತನಂತಹ ಧೀರನ 'ನನಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ವಿನಯ ಎಲ್ಲಿ! ಯಯಾತಿಯ 'ನನ್ನಷ್ಟು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಧಾಷ್ಟ್ಯ ಎಲ್ಲಿ?

ಹೀಗೆ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ತಪಸ್ಸು ನಾಶಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲು ಯಯಾತಿರಾಜ ಒಳ್ಳೆಯ ನಿದರ್ಶನ.

ಸಂಗದಿಂದ ಶೌಚನಾಶ :

ಕೆಟ್ಟವರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಅಂತಃಕರಣದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ನಶಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಸೀತಾದೇವಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ-

ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಇಂದ್ರ ಆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದ. ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಆ ಋಷಿಕುಮಾರನಿಗೆ ನೀಡಿ- ತಾನು ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದು ಹಿಂದೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದ.

ದರ್ಭೆ-ಸಮಿಧೆಗಳ ಜೊತೆ ಸುತ್ತಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಋಷಿಕುಮಾರ, ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕತ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಅಲೆದಾಡಲು ಸುರು ಮಾಡಿದ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಕತ್ತಿಯು ಮೊಂಡಾಗಿದೆಯೇ? ಹರಿತವಾಗಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅದನ್ನು ಗಿಡಮರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ. ಕ್ರಮೇಣ ಮೊಲ ಜಿಂಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಆ ಕತ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಗ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ತಪಸ್ವಿ (ಇಂದ್ರ) ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಋಷಿಕುಮಾರ ಅದು ತನಗೇ ಬೇಕೆಂದ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಕತ್ತಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಋಷಿಕುಮಾರ ದೊಡ್ಡ ಬೇಟೆಗಾರನಾಗಿದ್ದ.

ಹೀಗೆ ಕೆಟ್ಟವರ ಸಂಗದಿಂದ ಅಂತರಂಗದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ದರ್ಪದಿಂದ ದಯೆಯ ನಾಶ :

ಕಂಸ, ಜರಾಸಂಧ ಮೊದಲಾದ ದುಷ್ಟರು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ದಯರಾಗಿದ್ದರು. ಕಂಸ ನೂರಾರು ಬಾಲಕರನ್ನು ಕೊಂದ. ಜರಾಸಂಧ ಬಲಿ ಕೊಡಲು ಅನೇಕ ಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಮಾರರನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಹೀಗೆ 'ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ' ಎಂಬ ದರ್ಪದಿಂದ ದಯೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಲಿನಿಗ್ರಹ :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜ ತನ್ನ ದೇಶದಿಂದ ಕಲಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಿದ. ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಾರಿದ. ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕಲಿ ದುರಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಹಿಂಸಾಚಾರ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಈ ನಾಲ್ಕು ದುರ್ಗುಣಗಳಿರುವಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದು ನಾವು ಕಲಿಯನ್ನು

ಗೆಲ್ಲಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜ ತನ್ನ ದೇಶದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿದ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಓಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಭಾಗವತ ಕೇಳುವ ಅರ್ಹತೆ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಲಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ಕಲಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜ ಕಲಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ತನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಜನರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿದ.

ಆದರೆ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊರಗೆ ಸೋತರೂ ನಮ್ಮ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಣಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕಲಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜನ ಒಳಗೆ ಕಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ. ಕಲಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಶಮೀಕ ಋಷಿಯನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದ.

ಆದ್ದರಿಂದ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸ.

ಅಪಕಾರಿಷು ಯಃ ಸಾಧುಃ :

ಶಮೀಕ ಋಷಿ ತಾನು ಅವಮಾನಕ್ಕೊಳಗಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಜನಿಗೆ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಬೈದ. ಕಲಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜ ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ

ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಮರಣದ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮಗನನ್ನು ಜರೆದ.

ಎಂತಹ ಕ್ಷಮಾಗುಣ! ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ತೋರುವ ದಯೆ ನಿಜವಾದ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ.

ಬಿದ್ದು ಗೆದ್ದವನು :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜ ಶಮೀಕಋಷಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದರೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟ. ಋಷಿಕುಮಾರ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸಪಟ್ಟ- 'ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಇಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಯಿತು' ಎಂದು ತಿಳಿದ.

ನಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಮತ್ತೊಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಳಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತೇವೆ. ದೊಡ್ಡವರೂ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಅವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟ. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು

ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುವುದು ತಪ್ಪಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ.

ಒಬ್ಬ ತಪಸ್ವಿ ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ. ದುಷ್ಟಕಲಿ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ತಪಸ್ವಿ ಎಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಕಲಿಯೇ ಬಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದ- 'ಎಳು, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು' ಎಂದು.

ತಪಸ್ವಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೋ ಆಶ್ಚರ್ಯ. 'ಇದೇನು, ದುಷ್ಟ ಕಲಿಗೆ ಹೀಗೆಗೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿದೆ' ಎಂದು.

ಕಲಿ ಹೇಳಿದ- 'ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೀನು ಎದ್ದು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮುಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಆಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿ. ಅದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ದೇವರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿ ಪುಣ್ಯ ಗಳಿಸುತ್ತಿ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದೆ' ಎಂದು.

ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೇ ದೊಡ್ಡ ಪರಿಹಾರ.

ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂಜದ ಧೀರ :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಬಂತು- 'ಶಮೀಕಋಷಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೇಳು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಬರುತ್ತದೆ' ಎಂದು.

ರಾಜ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಋಷಿಯ ಶಾಪವನ್ನೂ ವರವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ. ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು-ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತೊರೆದ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಾಧನೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಾದ.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ಹೆದರಬಾರದು-

‘ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಉಪಾಸೀತ ಹೃದಯೇನ ಅಪರಾಜಿತಃ|’

‘ಬಂದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎದುರಿಸಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆ ಇದು’ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಧರ್ಮದ ಅವಮಾನ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ :

ಪರೀಕ್ಷಿರಾಜ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೇಳಿದ. ಋಷಿ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೊಡದ ಋಷಿಯಿಂದ ನನಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಆ ಋಷಿಯನ್ನು ಅವಮಾನಪಡಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ.

ಇದರಿಂದ ನಾವು ಪಾಠ ಕಲಿಯಬೇಕು- ನಾವೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಧರ್ಮದ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ನಮಗೇನು ಲಾಭ? ಅದು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಅದು ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡುವುದೇ? ಮುಂತಾಗಿ ನಾವೂ ಪರೀಕ್ಷಿತನಂತೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವಮಾನ ಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಇದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿತನಂತೆ ನಮಗೂ ಮಹಾ ಅನರ್ಥ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ, ಎಂಬ ಎಚ್ಚರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ಈಸಬೇಕು-ಜಯಿಸಬೇಕು :

ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಹತಾಶಭಾವನೆ ಬರುವುದಿದೆ- ‘ಇಷ್ಟು ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೂ ನಮಗೆ ದೇವರು ಇಂತಹ ಕಷ್ಟ ನೀಡಿದ. ಈ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ’. ಹೀಗೆ ನಿರಾಸೆ ಹೊಂದಬಾರದು. ದೇವರು ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು ಹೊಡೆದರೂ ಆ ಮಗು ತಾಯಿಯ ಸೆರಗನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಅಳುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು.

ಶಿಲ್ಪಿ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಡೆದ ಒಂದೊಂದು ಏಟೂ ಸುಂದರವಾದ ವಿಗ್ರಹದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಷ್ಟ ನಮ್ಮ ಸುಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಭಗವಂತ ಮಾಡುವ ಅನುಗ್ರಹ, ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಕಳೆದ ಕ್ಷಣ ಮತ್ತೆ ಬಾರದು :

ನಮ್ಮ ಸೀಮಿತ ಜೀವನದ ಅಮೂಲ್ಯ ಕ್ಷಣಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಸೋರಿ ಹೋಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಆಟಪಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ತಾರುಣ್ಯ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೇ ಚಿಂತೆ.

ಹೀಗೆ ಜೀವನದ ಕ್ಷಣಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕಳೆದು ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಷ್ಟೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

‘ತಸ್ಯರ್ಥೇ ಯಃ ಕ್ಷಣೋ ನೀತಃ’

ಜೀವನದ ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು.

ಭಗವಂತನ ಪ್ರತೀಕಗಳು :

ಈ ಸಮಗ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ಭಗವಂತನ ಪ್ರತಿಮೆ. ಪಾತಾಳದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಿನ ಲೋಕದವರೆಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಒಂದೊಂದು ಅವಯವಗಳೂ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ದೇವರ ಪ್ರತಿಮೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಮೆ- ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹ. ಇಲ್ಲೂ ಭಗವಂತನ ಸನ್ನಿಧಾನವಿದೆ.

ಮನಸ್ಸಿನ ಒಳಗೆ ಮೂಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರಮಯವಾದ ಚಿತ್ರವೂ ಭಗವಂತನ ವಿಗ್ರಹ.

ಇವು ಮೂರೂ ಭಗವಂತನ ಪ್ರತೀಕಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನೇ ದೇವರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಚಿದಾನಂದಮಯವಾದ ಭಗವಂತನ ರೂಪವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಭಗವಂತ ನಾಯಿ, ಹಂದಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಳಗೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ

ಅಸಹ್ಯವಾದ ದೇಹ ಅವನಿಗಿಲ್ಲ. ಅವನದು ಕಶ್ತಲವಿಲ್ಲದ ಚಿನ್ನಯವಾದ ದೇಹ. ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತಿರುವ ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಸಹ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ, ಈ ಅಸಹ್ಯ ಭೌತಿಕ ಶರೀರದ ಒಳಗೆ ಇರುವ ಭಗವಂತನ ಆಕಾರ ಸಕ್ಕರೆಯ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಚಿನ್ನಯವಾದುದು. ಹೀಗೆ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ದೇವರ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು-

ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣ್ಯುಪಕಾರೇಣ ಸಂತುಷ್ಟೋ ಭವತೀಶ್ವರಃ |

ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿ ಸಾಧನ :

ನಮಗೆ ಒಂದೇ ಸಲ ದೇವರ ಸಮಗ್ರ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಒಂದೊಂದೇ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅವನ ಕಮಲದಂತಹ ಕಾಲು, ಮಂದಾಹಸದ ಮುಖ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕ್ರಮೇಣ ಸಮಗ್ರ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಕೆಲವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದಿದೆ- 'ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕುಳಿತರೂ ದೇವರನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರಪಂಚದ

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳು, ಘಟನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು.

ದೇವರನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಭಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಅದು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಿಂಬ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಸ್ತು ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಬರಲು ಏನು ಕಾರಣ? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ನಿರಂತರ ಅವುಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಈ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು, ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಜೊತೆ ಬಿಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಟೊಳ್ಳು ಭಕ್ತಿ. ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

'ಒಬ್ಬ ರಾಜ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಓಡೋಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತ ರಾಜನನ್ನು ತುಳಿದುಕೊಂಡೇ ಹೋದಳು. ರಾಜ ಗದರಿಸಿದ. ಅವಳು ನಕ್ಕಳು. ರಾಜನಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಆ ಹೆಂಗಸು ಹೇಳಿದಳು- 'ನನಗೆ ನನ್ನ ಪತಿಯ ಮೇಲಿರುವಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯೂ ನಿನಗೆ ದೇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಪತಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಭರದಿಂದ

ಓಡುವಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ತುಳಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ತುಳಿದದ್ದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪತಿಯಾದ ದೇವರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ. ನಿನಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಇರಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಾನು ತುಳಿದಿದ್ದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅಂದಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ ಡಂಭಾಚಾರದ ಭಕ್ತಿ'

ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿ ಅಖಂಡ ಧ್ಯಾನದ ಸೋಪಾನ.

ಸಿಕ್ಕಿದವರನ್ನು ಬೇಡಬಾರದು :

ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತರು ಅವನನ್ನೇ ಬೇಡಬೇಕು. ಕಂಡಕಂಡವರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು.

'ತೇನ ತ್ಯಕ್ತೇನ ಭುಂಜೀಥಾಃ'

ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದ್ದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಬೇಕು.

ದುರಾಸೆ ಇಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಹಣ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದ್ದು. ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ನಾವು ಕದ್ದದ್ದು.

ದಾಸ್ಯ ಗುಲಾಮತನವಲ್ಲ :

ವಿವೇಕಾನಂದರೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ- 'ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ದಾಸ್ಯ. ಕೊನೆಯ ತನಕವೂ, ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ದಾಸನಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆತ್ಮನಾಶವೇ ಲೇಸು. ಹಿಂದೂ

ಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಈ ದಾಸ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇಲಿನ ಜುಗುಪ್ಸೆ “ಆತ್ಮನಾಶವೇ ಮೋಕ್ಷ” ಎನ್ನುವ ಬೌದ್ಧಸಿದ್ಧಾಂತದ ಉದಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು’ ಎಂದು.

ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಲ್ಲ. ದೇವರು ಎಂದರೆ ಅನಂತ ಗುಣರೂಪ. ದೇವರ ದಾಸ್ಯವೆಂದರೆ ಗುಣಗಳ ದಾಸ್ಯ. ಇಂತಹ ದೇವರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ದಾಸ್ಯವನ್ನು ತೊರೆದರೆ ನಾವು ದುರಾಸೆಯ, ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳ ದಾಸರಾಗುತ್ತೇವೆ. ದೇವರ ಭಕ್ತ ದೇವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ತಲೆ ಬಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

‘ಒಮ್ಮೆ ಸೆಲ್ಯಾಕಸ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಸಂತರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅವನು ಬಂದರೂ ಅವನತ್ತ ಗಮನವನ್ನೇ ಹರಿಸದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಸೆಲ್ಯಾಕಸ್ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ. ಆಗ ಆ ಸಾಧುಗಳು ಹೇಳಿದರು- ನೀನು ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ರಾಧಿಪತಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿನಗೂ ಯಾರು ಯಜಮಾನನೋ ಅವನು ನಮ್ಮ ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೂ ನಮ್ಮ ದಾಸ ಅಂದಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ನಾವೇಕೆ ತಲೆಬಾಗಬೇಕು?

ಸೆಲ್ಯಾಕಸ್‌ನಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಎನಿಸಿತು. ‘ಯಾರು ನನ್ನ ಒಡೆಯ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

‘ನೀನು ಹಗಲು ಇರುಳು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಿ. ಏಕೆ? ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ. ಹೀಗೆ ನೀನು ರಾಗದ್ವೇಷಗಳ ದಾಸ. ಅವುಗಳೇ ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನರು. ಅವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನರಳುತ್ತಿವೆ.’

ಸೆಲ್ಯಾಕಸ್‌ನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಎನಿಸಿತು.

ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತರು ರಾಗದ್ವೇಷಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವರು. ಅವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ದೀನರಾಗಿ ತಲೆಬಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

‘ಕಸ್ಮಾದ್ಭಜಂತಿ ಕವಯಃ ಧನ-ದುರ್ಮದಾಂಧಾನ್’

ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ವೈರಾಗ್ಯ ಬರದಿದ್ದರೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡುವಷ್ಟಾದರೂ ವಿರಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು.

ಕಿವಿ-ಗವಿ :

ದೇವರ ಕಥಾಶ್ರವಣವನ್ನು ಮಾಡದ ಕಿವಿಗಳು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲ, ಗವಿಗಳು. ಗವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾವು-ಚೇಳುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಂತೆ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳದ ಕಿವಿಗಳೆಂಬ ಗವಿಯೊಳಗೆ ದುರ್ವಿಚಾರಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ದೇವರ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕಾಣದ ಕಣ್ಣುಗಳು ನವಿಲಿನ ಗರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು. ನವಿಲಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ, ಇಂತಹ

ಸಾವಿರಾರು ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಕಾಣಬೇಕಾದದ್ದು ಒಂದೂ ಅದರಿಂದ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ದೇವರಿಗೆ ಬಾಗದ ತಲೆಗೆ ಮುಂಡಾಸು, ಕಿರೀಟಗಳು ಕೇವಲ ಭಾರ. ಅದು ತಲೆಯೇ ಅಲ್ಲ. ದೇಹಕ್ಕೊಂದು ಭಾರ.

ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಳೆಯುವ ಬಗೆ :

ಪ್ರತಿದಿನ ಮೈಗೆ ಸ್ನಾನವಾಗಬೇಕು; ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಬೇಕು; ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುರ್ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈ ಬಟ್ಟೆಗಳಂತೆ ಮನಸ್ಸು-ಅಂತಃಕರಣಗಳೂ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳಿಂದ ಮಲಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಯಾವ ನೀರಿನಿಂದ?

ದೇವರ ಮಹಿಮಾಶ್ರವಣದಿಂದ ಉಕ್ಕುವ ಆನಂದ ಭಾಷ್ಪದಿಂದ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ದೇವರ ಕಥೆ ಕೇಳಿ ಕರಗದ ಹೃದಯ ಹೃದಯವಲ್ಲ; ಅದು ಕಲ್ಲು.

ಉತ್ತಿಷ್ಠತ - ಜಾಗ್ರತ :

ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡಗಳು ಉತ್ಸ್ರೋತಸಃ- ಉರ್ಧ್ವಗತಿಯವುಗಳು. ಮರಗಿಡಗಳು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತವೆ.

ಎರಡನೆಯವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅವು 'ಅರ್ವಾಕ್ ಸ್ತೋತಸಃ'. ಅಂದರೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಉಪಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ; ಅಪಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವುಗಳು ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ.

ಮನುಷ್ಯರು ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಅವರು- 'ನೀಚೈಃ ಸ್ತೋತಸಃ' ಕೀಳು ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮ ಉತ್ತಮ ಜನ್ಮ. ಅಂತಹ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೂ ಯಾರು ಅದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿಯೇ, ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾವು, ಬಹಳ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕು.

ಹರಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮ :

ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ, ಸ್ಥಿತಿ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ, ಸಂಹಾರ ರುದ್ರನಿಂದ, ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಭಾಗವತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು. ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರರಲ್ಲೂ ಒಳಗಿದ್ದು ಅವರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ-ಸಂಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನು ವಿಷ್ಣುವೇ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ-

'ಸೃಜಾಮಿ ತನ್ನಯುಕ್ತೋಽಹಮ್'

'ಆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತಾನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಭಕ್ತ, ಸದಾ ಅವನನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ-

'ನ ಭಾರತೀ ಮೇಽಂಗಮೃಷೋಽಪಲಭ್ಯತೇ'

'ನಾನು ಇದನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾಗಲೀ, ಮೋಸಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ; ಇದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹರಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಶಯ ಪಡುವ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ :

ಕಿರಾತರು, ಹೂಣರು, ಪುಲಿಂದರು ಹೀಗೆ ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಗ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ

ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಸೇರಿದ ಅನೇಕ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಿಂದ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ-

'ತೇ ವೈ ವಿದಂತಿ, ಅತಿತರಂತಿ ಚ ದೇವಮಾಯಾಮ್'

ಯಜ್ಞವರಾಹ ಮತ್ತೆ ಬರಲಿ :

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಎತ್ತಲು ಭಗವಂತ ಯಜ್ಞವರಾಹರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದ.

ಈಗಲೂ ಭೂಮಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದಿನ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷರಂತೆ ನಾವು ಇಂದೂ ಹಿರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷ-ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ದ್ರವ್ಯದ ಆಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಅನೀತಿ, ಅಕೃತ್ಯ, ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಯ ಜೀವನವೇ ಮುಳುಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಮತ್ತೆ ಯಜ್ಞವರಾಹನ ಅವತಾರವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಯಜ್ಞವೆಂದರೆ ಸತ್ತ್ವಿಯೆಗಳು. ಸಾತ್ವಿಕ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ದೇವರನ್ನು ತುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೇ, ಗಮನಿಸಿ :

ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನು ಶತರೂಪಾದೇವಿಯರು ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಕ್ಷತ್ರಿಯದಂಪತಿಗಳು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಗಳಾದ

ದೇವಹೂತಿಯನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಕರ್ಮಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರು.

ಕರ್ಮಪ್ರಜಾಪತಿ ತನ್ನ ಮಾವ ದೊಡ್ಡ ರಾಜನಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಬಯಸಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಮನೆ, ಹಣ ಹೀಗೆ ಯಾವ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ದೇವಹೂತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಆದರ್ಶ ಪತ್ನಿ. ತಾನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕರ್ಮಮರ ವಿಧತ್ತೆ, ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕಾಡಿನ ಋಷಿಜೀವನಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಈಗಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್ :

ಕರ್ಮಪ್ರಜಾಪತಿ ದೇವಹೂತಿಯ ಸೇವೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಜೀವನದ ಸಕಲ ವೈಭವಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟ.

ಸಮುದ್ರ ತಾನು ನದಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ನದಿಗಳೂ ಸಮುದ್ರದಡೆಗೆ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ ಭಗವಂತನ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅರಸಿ ಹೋಗಬೇಕಾದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಅವರಡೆಗೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತವೆ.

ಭಕ್ತಿ + ವೈರಾಗ್ಯ = ಭಗವಂತನ ಆವಿರ್ಭಾವ :

ಕರ್ಮಮ-ದೇವಹೂತಿಯರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ಕಪಿಲರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿದ.

ಕರ್ಮಪ್ರಜಾಪತಿ ವಿರಕ್ತ. ದೇವಹೂತಿ ಅವನ ಭಕ್ತಿಯಾದ ಪತ್ನಿ. ಹೀಗೆ ಕರ್ಮಮ ದೇವಹೂತಿಯರ ದಾಂಪತ್ಯ ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಮಿಲನ. ಅದರಿಂದ ಕಪಿಲನ ಅಂದರೆ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ.

ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯಗಳು ದೇವರನ್ನು ಒಲಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನಗಳು.

ಅನಾದಿಬಂಧ ನಾಶವಾದೀತೇ?

ಚೇತನರಾದ ನಾವು ಜಡವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಂಧನ ಕೊಳ್ಳಗಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಂಧನ, ಜೀವನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದಾನೋ ಅಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಅನಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಇಂದೋ ನಾಳೆಯೋ ಹುಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹದು. ಇಂತಹ ಎಂದೋ ಒಮ್ಮೆ ಹುಟ್ಟುವ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅನಾದಿಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಂಧ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಇದು ಎಲ್ಲ ವೇದಾಂತಿಗಳ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಶ್ರೀಮನ್ನಾಡ್ಯಸುಧಾದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ-

ಅಜ್ಞಾನ ಎಷ್ಟೇ ಅನಾದಿಯಾಗಿರಲಿ ಅದನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಭಗವಂತನ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಕ್ಕಿದೆ. ಜಡವಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ದೀಪ ಹತ್ತಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಎಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದರೂ ಆ ಗಾಢಾಂಧಕಾರ ತಟ್ಟನೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನ ಬಂದಾಗ ಅನಾದಿಯಾದ ಅಜ್ಞಾನ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ- ಜ್ಞಾನ ಎರಡಿದೆ, ಒಂದು ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನ ಮತ್ತೊಂದು ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನ ಅಜ್ಞಾನದಂತೆಯೇ ಅನಾದಿ. ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನ ಅದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬರುವ ಜ್ಞಾನ. ಶ್ರವಣ-ಮನನ-ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಜ್ಞಾನ ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನ. ಇವೆರಡೂ ಸೇರಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾದರೂ ಅಜ್ಞಾನ ವನ್ನು ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಒಂದು ಘಟನೆಯು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಪಾನಿನ ವಿಕೋರಿಯಾ ಹಡಗು ಯಾವ ಬಾಂಬಿಗೂ ಜಗ್ಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಉಕ್ಕಿನ ಹಡಗು. ಬಾಂಬು ಹಾಕಿದಷ್ಟೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಹಡಗಿನ

ನಳಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬಾಂಬು ಹಿಡಿದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಳಿದ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 'Submarine'ನ ಮೂಲಕ ಹಡಗಿನ ಕೆಳಗೊಬ್ಬ ಬಾಂಬು ಹಿಡಿದು ಬಂದ. ಹೀಗೆ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಾಂಬು ಸಿಡಿದಾಗ ವಿಕೋರಿಯಾ ಹಡಗು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನವಾಯಿತು.

ಅನಾದಿಯಾದ ಅಜ್ಞಾನ ವಿಕೋರಿಯಾ ಹಡಗಾದರೆ ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನ-ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನಗಳು ಎರಡು ಬಾಂಬುಗಳು. ಅವುಗಳ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದಾಗ ಅಜ್ಞಾನ ಕರಗಿ ನೀರಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭಯ ಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ; ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹ ಇವೆರಡಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಸ್ಥಿರೋಽನುಭಾವ ಏವ ಮೇ ಮಹಾನ್ ಅನುಗ್ರಹೋ ಹರೇಃ |
ಪ್ರಯತ್ನಮೇಕಮಗ್ರತೋ ನಿಧಾಯ ಭೂತಿಮಾಪ್ನುಮಃ ||

ದ್ವೈತ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲಿ?

ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- 'ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದ್ವೈತ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು, ಅದ್ವೈತ ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು' ಎಂದು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಕಾಣುವ ಈ ದೇಹವೇ ಆತ್ಮ, ಜಡಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಆತ್ಮತತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಾಸ್ತಿಕ್ಯವಾದ ಮೊದಲ ಹಂತ.

ದೇಹವೇ ಆತ್ಮವಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಆತ್ಮತತ್ವವೊಂದಿದೆ. ಇದು ಎರಡನೆಯ ಹಂತ. ಸಾಂಖ್ಯರು, ಮೀಮಾಂಸಕರು, ಜೈನರು ಈ ವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ವೈತವಾದವೂ ಇದರಲ್ಲೇ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಜಡ, ಅದರೊಳಗೆ ಆತ್ಮ, ಆ ಆತ್ಮನೊಲಗೆ ಪರಮಾತ್ಮ. ಇದು ಮೂರನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಹಂತ. ಇದೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ವಾದ.

ಜೀವಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತು, ಅದರ ಆಚೆಗೆ ತತ್ತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಮೊದಲ ಹಂತವಾದರೆ, ಆತ್ಮತತ್ತ್ವ ಒಂದೇ, ಅದೇ ಜೀವ, ಅದೇ ಪರಮಾತ್ಮ ಎನ್ನುವ ಅದ್ವೈತತತ್ತ್ವ ಕೊನೆಯ ಹಂತವಲ್ಲ. ಅದು ಎರಡನೆಯ ಹಂತ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆಚೆಗೆ, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಿಯಾಮಕವಾದ ಪರಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವವೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ. ಹೀಗೆ ಜಡ, ಆತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ ಎಂದು ಮೂರು ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವ ದ್ವೈತವಾದವೇ ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಅದ್ವೈತವಾದವಲ್ಲ.

ಗುಡಿಯ ಪೂಜೆಯಷ್ಟೇ ಸಾಲದು :

ದೇವರು ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯಮಂದಿರ ದಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತರ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆ, ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಮರೆತು,

ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವರನ್ನಷ್ಟೇ ಪೂಜಿಸುವುದು ಕೇವಲ ವಿಡಂಬನೆ- 'ಅರ್ಚಾವಿಡಂಬನಮ್'. ಅದು ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದಂತೆ.

ಯೋ ಮಾಂ ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು
ಸಂತಮಾತ್ಮಾನಮೀಶ್ವರಮ್ |
ಹಿತ್ವಾರ್ಚಾಂ ಭಜತೇ ಮೌಢ್ಯಾತ್
ಭಸ್ಮನೈವ ಜುಹೋತಿ ಸಃ ||

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಅದೂ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸೇವಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದ ನಮ್ಮ ಪೂಜೆ ಪೂರ್ಣವಾಗದು.

ಮೂರು ವಿಧದ ಭಕ್ತರು :

ಯಾವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ದೇವರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಭಕ್ತಿ.

ದೇವರಿಗಿಷ್ಟು ನೀಡಿ ಅವನಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪಡೆಯಲು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ರಾಜಸ ಭಕ್ತಿ.

ದೇವರ ಪ್ರೀತಿಗೂ ಅಲ್ಲ; ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತೋರುವ ಭಕ್ತಿ ತಾಮಸ ಭಕ್ತಿ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಸಭೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ. ತಾಮಸಭೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಡ.

ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕ ಇಲ್ಲೇ ಇದೆ :

ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕಗಳು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಪರೋಪಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾತ್ವಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸ್ವರ್ಗದಂತಾಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಹಾಸ್ವಾರ್ಥ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದರೆ ಈ ಜೀವನವೇ ನರಕಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

‘ಅತ್ಯವ ಸ್ವರ್ಗನರಕೌ ಇತಿ ಮಾತಃ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ’

ಗೌರವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಶಕ್ತಿಗೆ :

ನಾವು ನಮಸ್ಕಾರ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಶಕ್ತಿಗೆ. ಸಾತ್ವಿಕವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿನೀರಿನಲ್ಲಿಂಬಂತೆ ಭಗವಂತನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸನ್ನಿಧಾನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹವರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಗೌರವ ಅವರೊಳಗಿರುವ ದೇವರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಸುಂದರವಾದ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಓದಬಹುದು. ಮೋಡಿಯಾದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಅಕ್ಷರ ನಾವು ಬರೆದರೆ ನಮಗೆ ಓದಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ದುಷ್ಟರಲ್ಲೂ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನ

ವಿದೆ; ಸಜ್ಜನರಲ್ಲೂ ಇದೆ. ದುಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಧಾನ ಚಿಕ್ಕ ಅಕ್ಷರದಂತೆ. ಅದನ್ನು ಓದಲಿಕ್ಕೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಸುಂದರ-ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದಂತೆ.

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿ ಅಧಿಕವಾದ ದರ್ಪ ತುಂಬಿ ಬಂದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಮಾಯವಾದ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರುದ್ರದೇವರು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

‘ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕಾರಃ ಕೇಶವಂ ಪ್ರತಿಗಚ್ಛತಿ’

ಈ ಉನ್ನತ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ದಕ್ಷಯಜ್ಞದಿಂದ ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಆಚಾರ್ಯದೇವೋ ಭವ :

ರುದ್ರದೇವ ಪರಮವೈಷ್ಣವ. ಅವನಿಗೆ ಅವಮಾನವಾದಾಗ ವಿಷ್ಣು ದಕ್ಷಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷ ತನ್ನ ಗರ್ವಭಂಗವಾದ ಮೇಲೆ ರುದ್ರನಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ. ಆ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣುವೂ ಬಂದ.

ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನೂ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಭಕ್ತರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೇವರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗುರುಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅವಮಾನ ಭಗವಂತನ ಅವಮಾನ.

ಪರರ ದೂಷಿಸಲು ಬೇಡ :

ಸುನೀತಿ ಉತ್ತಾನಪಾದನಿಂದ, ಸವತಿ ಸುರುಚಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಮಾನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವಳ ಪುಟ್ಟ ಮಗ ಧ್ರುವಕುಮಾರನಿಗೂ ಅವಮಾನವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಸುನೀತಿ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ-

‘ಮಾಽಮಂಗಲಂ ತಾತ ಪರೇಷು ಮಂಶ್ಠಾಃ’

‘ಮಗು, ಮಲತಾಯಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಡ. ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದು ಎರಡಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳೇ ಕಾರಣ. ಇತರರು ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ದುಃಖವಾದಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಡ’. ಎಂತಹ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ.

ದೊಡ್ಡವರ ಮನಸ್ಸು ಶ್ರುತಿಗಿಟ್ಟ ವೀಣೆಯಂತೆ. ಅದರಿಂದ ಎಂದೂ ಅಪಸ್ವರ ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ.

ತಾಯಂದಿರೇ, ಕೇಳಿ :

ತಂದೆಯಿಂದ ಅವಮಾನಿತನಾಗಿ ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕ ಧ್ರುವ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟ.

ಧ್ರುವ ಹೊರಟಿದ್ದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ; ತಾಯಿ ಕಳಿಸಿದ್ದು ಮುಖ್ಯ.

ಸುನೀತಿ ಧೀರಮಾತೆ. ಅಂತಹ ಧೀರತನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಾಮ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟ. ಅವನ ಜೊತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಹೊರಟು ನಿಂತ. ತಾಯಿ ಸುಮಿತ್ರೆಯ ಅನುಜ್ಞೆ ಕೇಳಿದ. ಸುಮಿತ್ರೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗಿಂತಲೂ ಅವಸರ ಮಾಡಿದಳು- 'ಹೊರಡು, ಬೇಗನೇ ಹೊರಡು, ತಡ ಮಾಡಬೇಡ' ಇಷ್ಟು ತವಕ ಅವಳದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ,

‘ಸೃಷ್ಟಸ್ತಂ ವನವಾಸಾಯ’

‘ನೀನು ರಾಜ್ಯದ ಸುಖಭೋಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹುಟ್ಟಿದವನಲ್ಲ; ರಾಮನ ಜೊತೆಗೆ ವನವಾಸಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವಾಗಿದೆ’ ಎಂದಳು.

ಎಲ್ಲ ತಾಯಂದಿರೂ ಹೀಗೇ ಇರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತರಬಾರದು. ಅದನ್ನು ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಚಿವುಟಬಾರದು. ಅವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿದರೂ ಸಾಕು.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾನಂದ :

ಲೌಕಿಕ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮುಂಚೆ ಭಾರೀ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ದುಃಖ, ನಿರಾಶೆ. ಅದು ಕಜ್ಜೆ ತುರಿಸಿದಂತೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾನಂದ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾದುದು-

ಯತ್ತದಗ್ರೇ ವಿಷಮಿವ ಪರಿಣಾಮೇಽಮೃತೋಪಮಮ್ |

ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಬಹಳ ಕ್ಲೇಶ. ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ಪ್ರಯಾಸ, ಎನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ತೃಪ್ತಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೂ ಸಾಟಿ ಇಲ್ಲ.

ಕುರುಚಿ ಬೇಡ :

ಉತ್ತಾನಪಾದ ‘ಸುನೀತಿ’ಯನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಿದ. ‘ಸುರುಚಿ’ (ಒಳ್ಳೆಯ ರುಚಿ)ಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ. ಸುರುಚಿಯ ಮಗ ಉತ್ತಮ. ಸುನೀತಿಯ ಮಗ ಧ್ರುವ. ಉತ್ತಮ ಗಂಧರ್ವರಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ಧ್ರುವ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿದ.

ಉತ್ತಾನಪಾದನಾದರೂ ವಾಸಿ. ಅವನಿಗೆ ಸುರುಚಿ ಯಲ್ಲಾದರೂ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವಿಂದು ಕುರುಚಿ (ಕೆಟ್ಟ ರುಚಿ)ಯನ್ನು ಅರಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದಂತೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ವಿಜ್ಞಾನ-ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ :

ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಶರೀರವೂ ಬೇಕು. ಅದರೊಳಗಿನ ಆತ್ಮನೂ ಬೇಕು. ಶರೀರವಿಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮನಿಗೆ

ಚಟುವಟಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆತ್ಮನಿಲ್ಲದ ಶರೀರವಂತೂ ವೃಥಾ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಶರೀರ ಆತ್ಮ ಇವೆರಡೂ ಬೇಕು.

ಅದರಂತೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗಳು ಒಂದು ಶರೀರ ಮತ್ತೊಂದು ಆತ್ಮ ಇದ್ದಂತೆ. ಇವೆರಡು ಜೊತೆ ಸೇರಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದರೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆತ್ಮತತ್ತ್ವದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸತ್ಯ ಸಂಶೋಧಕರು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು.

(ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ವಿಚಾರ- ದಿ. 14. 09. 02)

ಸಂತತಿ ಮತ್ತು ಸದ್ಗತಿ :

ಅಂಗರಾಜನ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದಲ್ಲಿ ಹವಿರ್ಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ದೇವತೆಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸದಸಸ್ವತಿಗಳು ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದರು- ‘ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನೀನು ನಡೆಸುವ ಯಾಗಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಂದು ಹವಿರ್ಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ನೀಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಪುತ್ರನಾದ

ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿಯ ಅರ್ಹತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ದೇವತೆಗಳು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.'

ಹಾಗಾದರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಇಲ್ಲವೇ?

ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಹೀಗೆ ಸಮಾಧಾನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ- ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸತ್ಕರ್ಮಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಅನಪತ್ಯೋಽಪಿ ಸದ್ಧರ್ಮಾ ಲೋಕಜಿನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |

ಅಂಗರಾಜನ ಯಾಗಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳು ಬರದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯೇ ಕಾರಣವಿದೆ- ಅದು ದೇವತೆಗಳು ಹೂಡಿದ ನಾಟಕ.

ಅಂಗರಾಜನ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಪೃಥುರಾಜನಂತಹ ಮಹಾತ್ಮ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಅವನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸದಿದ್ದರೆ ಪೃಥುಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ಈ ನಾಟಕ ಹೂಡಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅಂಗರಾಜ ಪುತ್ರೇಷ್ಟಿ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಾಯಿತು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು.

ಧರ್ಮೋ ರಕ್ಷತಿ ರಕ್ಷಿತಃ :

ಅಂಗರಾಜನ ಮಗ ವೇನ. ಅವನು ದುಷ್ಟ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ

ಬಂದವನೇ ನಾಸ್ತಿಕ್ಯವಾದವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ. ಋಷಿ-ಮುನಿಗಳ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಳಿ ಅವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿತು-

‘ದೇವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಾರದು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸ ಬಾರದು. ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದರ್ಮಾಚರಣೆ ನಡೆದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಯುಷ್ಯ, ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಜಾಕ್ಷೇಮ ನೆಲೆಸುತ್ತದೆ.’

ಕೇವಲ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದಲೇ ಅನೀತಿ ಅಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಕುರುಡನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಬಡಿಗೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದರಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಪರಾಧಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ- ಎಷ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಜನತೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ. ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಅಪಹರಣ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೆಂಬಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸಮಾಜ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ ಅಡಿಪಾಯ.

ಧರ್ಮಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ :

ವೇನರಾಜ ಋಷಿ-ಮುನಿಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ. ಋಷಿಗಳು ಹುಂಕಾರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಮಥಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಸಾತ್ವಿಕನಾದ ಪೃಥುಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು.

ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳೆಲ್ಲ ಜೊತೆ ಸೇರಬೇಕು. ಅಂದು ಹುಂಕಾರದಿಂದ ಧರ್ಮದ ಪುನರ್-ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದರೆ, ಇಂದು ಅದನ್ನು ಒಂಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟರೇ, ಗಮನಿಸಿ! :

ಪೃಥುರಾಜ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ವಂದಿಮಾಗದರು ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಪೃಥು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ- ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನಷ್ಟೆ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಾಕು, ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ನಿಮಗೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂಬ ಚಾಳಿ ಇದ್ದರೆ ಆ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ. ಅವನಲ್ಲಿ ಅನಂತಗುಣಗಳಿವೆ.

‘ಸತ್ಯತಮಶ್ಲೋಕಗುಣಾನುವಾದೇ

ಜುಗುಪ್ಸಿತಂ ನ ಸ್ತವಯಂತಿ ಸಭಾಃ’

ಇಂದು ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ಏರಿದ ಕೂಡಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಾರ-ತುರಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಮ್ಮಾನಿಸುವ ನಾವು ಪೃಥು ರಾಜನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸಮ್ಮಾನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಪೃಥುರಾಜನ ಆದರ್ಶವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಮಾಜ :

ಪೃಥುಚಕ್ರವರ್ತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದ. ಏರು-ತಗ್ಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಮತಟ್ಟುಗೊಳಿಸಿ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ

ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ವಿವಿಧ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಜಾಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ-

‘ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾನು ಕೇಳುವ ಸುಂಕ (Tax) ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಣೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಧರ್ಮ-ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಬರೇ ಭೋಗದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು.’

ಶರೀರದ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆದರೆ ಆರೋಗ್ಯದ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆದು ಕೈಕಾಲುಗಳು ಸೋಣಕಲಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಶರೀರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲ; ಅದು ವಿಕೃತಿ. ಅದರಂತೆ ಸಮಾಜ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆದರೆ ಅದು ಆರೋಗ್ಯದ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಆಗ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ತೊರೆದು ಜೀವಿಸಬಹುದೆ ಹರಿ ನಿನ್ನ?

ಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಆತ್ಮ-ಆಶ್ರಯ. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ದೇವರು ಆತ್ಮ. ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಾವು ಆತ್ಮರಾದರೆ ನಮಗೆ ದೇವರು ಆತ್ಮ. ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಮೀನು ಬದುಕದು; ದೇವರಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಬದುಕಲಾರೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಎರಡು-

1. ‘ಅಸಂಗ ಆತ್ಮವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಸ್ತುಷು’ - ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ, ಅನಾಸಕ್ತಿ.
2. ‘ದೃಢಾ ರತಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ’ - ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ತಿರುವು-ಮುರುವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ದೇವರಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ.

ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಬೇಕು :

‘ಪುರಂಜನೋಪಖ್ಯಾನ’ ಭಾಗವತದ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಒಂದು ಕಥೆ.

ಮೊದಲ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುರಂಜನ ಗಂಡಾಗಿದ್ದ; ಬುದ್ಧಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಿತ್ತು. ವಿಷಯಲಂಪಟವಾದ ಬುದ್ಧಿಯ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಪುರಂಜನ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ. ಎರಡನೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುರಂಜನ ಹೆಣ್ಣಾದ, ಬುದ್ಧಿ ಗಂಡಾಯಿತು. ಹೆಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡಗುಣ ಸಮರ್ಪಣಾಭಾವ. ಪುರಂಜನ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಾದ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದೃಢವಾಗಿದೆ. ಅದು ಗಂಡಾಗಿದೆ. ಆಗ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅವನು ಪಾತ್ರನಾದ.

ನಾವೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಬೇಕು. ಗಂಡಸರೂ ಹೆಂಗಸರಾಗಬೇಕು. ಹೆಂಗಸರೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಬೇಕು. ದೇವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಣಾಮನೋ ಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಪಾತ್ರರಾದೇವು.

ರಕ್ಷತೀತ್ಯೇವ ವಿಶ್ವಾಸಃ :

ಪರಮಾತ್ಮ ನಮ್ಮ ಅವಿಚ್ಛಾತ ಸಖ. ಸದಾ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಂತಹ ದೇವರನ್ನೇ ನಾವು ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ನಾಯಿಯ ಮೇಲಿರುವ, ಘೋರಕನ ಮೇಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗೆ ದೇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಬುದ್ಧಿಯ ದಾಸರಾಗಿ, ಶರೀರದ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ದೇವರನ್ನೇ ಮರೆತ ನಾವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೃತ್ಯು ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿದಾಗ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದಾ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿದ್ದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಂಸಾರವೆಂಬಂತಹ ಭಾಗ್ಯವಿರಲಿ :

ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ಅನುಗ್ರಹ ಸಂಪಾದಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಗಳೆಂಬ ಶತ್ರುಗಳು ನಾವು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲದೆ ನಗರ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಮುಂದೆ ‘City Market’ ಅದೇ ಬರುತ್ತದೆ-

ಭಯಂ ಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ ವನೇಷ್ಟಪಿ ಸ್ಯಾತ್ |

ಯತಃ ಸ ಆಸ್ತೇ ಸಹ ಷಟ್‌ಸಪತ್ನಃ ||

ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಲು ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ ಮುಖ್ಯ. ಅದಿದ್ದರೆ ಗೃಹಸ್ಥರಾಗಿದ್ದೂ ನಾವು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲೆವು.

‘ಗೃಹಾಶ್ರಮಃ ಕಿಂ ನು ಕರೋತ್ಯವಧ್ಯಮ್ |’

ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ಅಪಾಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಅದಿದ್ದರೆ ನಾಡಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ.

ಇಂದ್ರಿಯಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದವನು ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದೇ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಡೂ ದೊಡ್ಡ ನಗರ.

ಕರುಣೆ ವ್ಯಾಮೋಹವಾಗಬಾರದು :

ಭರತಮಹಾರಾಜ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದವನು ಅನಾಥ ಜಿಂಕೆಯ ಮರಿಯ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಹತ್ತಿದ. ಅವನ ಕರುಣೆ ಮೋಹಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು. ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗಲೂ ಅವನಿಗೆ ಜಿಂಕೆಯದೇ ಚಿಂತೆ. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಕೊನೆಗೆ ಸಾಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಆ ಜಿಂಕೆಯನ್ನೇ ನೆನೆಸುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟ.

‘ಸಂಗಾತ್ ಸಂಜಾಯತೇ ಕಾಮಃ |’

ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡ :

ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು

ಹೇಳಲಾಗದು. ಪೌತ್ರಾಯಣ ದೊಡ್ಡ ಜ್ಞಾನಿ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಹಂಸಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ. ಒಂದು ಹಂಸ ಹೇಳಿತು- ‘ಈ ಗಡಿಯನ್ನು ದಾಟಬೇಡ. ಪೌತ್ರಾಯಣ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ದಾಟ ಹೋಗಬಾರದು’ ಎಂದು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹಂಸ ಹೇಳಿತು- ‘ಆ ರೈಕ್ಷನ ಮುಂದೆ ಈ ಪೌತ್ರಾಯಣ ಎಷ್ಟರವನು?’

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನಾದ ಪೌತ್ರಾಯಣ ರೈಕ್ಷನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟ. ರೈಕ್ಷ ಒಂದು ಗಾಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕಜ್ಜಿ ತುರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ.

ಬೈದರೆ ಮುನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ :

ನಮಗೆ ಬಂದ ‘ಮನಿ ಆರ್ಡರ್’ನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕಳಿಸಿದವರಿಗೇ ತಿರುಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಯಾರಾದರೂ ನಮಗೆ ಬೈದರೆ ಆ ಬೈಗಳೆಲ್ಲ ‘ದೇಹಕ್ಕೆ ನನಗಲ್ಲ’ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕು. ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟ ಮನಿ ಆರ್ಡರ್‌ನಂತೆ ಆ ಬೈಗಳೆಲ್ಲ ಬೈದವರಿಗೇ ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಆಚಾರ್ಯವಾನ್ ಪುರುಷೋ ವೇದ :

ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ, ಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಅಲೆದಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಸಂಸಾರವೂ ಒಂದು ಗೊಂಡಾರಣ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ

ದರ್ಶಕರು ಗುರುಗಳು. ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾವು ದೇವರ ಬಳಿ ಹೋಗುವ ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಗುರುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಮೋಕ್ಷದ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿದಂತೆ.

ಸ್ಮರಣೆಯೊಂದೇ ಸಾಲದೆ :

ಅನೈತಿಕ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಅಜಾಮಿಲ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದು ತರಬಾರದು ಎಂದು ಯಮದೇವರು ತಮ್ಮ ದೂತರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಆಚಾರ್ಯರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ-

ನಾರಾಯಣೇತಿ ಮಂತ್ರೋಽಸ್ತಿ ವಾಗಸ್ತಿ ವಶವರ್ತಿನೀ |

ತಥಾಪಿ ನರಕೇ ಘೋರೇ ಪತಂತೀತ್ಯೇತದದ್ಭುತಮ್ ||

“ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದರೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಆಯಾಸವೇ ಬೇಡ. ‘ನಾರಾಯಣ’ ಎಂಬ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಈ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಕಷ್ಟವೇ? ಆದರೂ ಜನರು ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ನರಕಕ್ಕೆ ‘ಕ್ಯೂ’ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ!”

ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯ ಶಕ್ತಿ :

ಒಂದು ನಾಮದ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ನಾಶವಾಗುವ ಒಟ್ಟು ಪಾಪವನ್ನು ನಾವು ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗದಷ್ಟು ಪಾಪ ಭಗವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಮರದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಸಾವಿರ ಕಲ್ಲು ಬೇಡ. ಒಂದು ಕಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಾಕು; ಎಲ್ಲ ಕಾಗೆಗಳನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ಓಡಿಸಬಹುದು. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ರಾಶಿಯನ್ನು ದೇವರ ಒಂದು ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ನಾಶ ಮಾಡಬಲ್ಲದು.

ಇದರಿಂದ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು 'ಲೈಸನ್ಸ್' ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇ ಇಲ್ಲ, ಎಂದು ನಿರಾಶರಾಗಬಾರದು ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಒಮ್ಮೆ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು :

ಒಬ್ಬ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೇಳಲು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಷ್ಯನೇ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸಿದ- 'ಒಂದು ನೂರು ಸಲ ಕೃಷ್ಣನಾಮದ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡು'.

ಗುರುಗಳು ಬಂದರು. ಶಿಷ್ಯ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಗುರುಗಳ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಗುರುಗಳು ಗದರಿಸಿದರು- 'ನೀನು ಕೃಷ್ಣನಾಮಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಆ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ನೂರು ಬಾರಿ ಕೃಷ್ಣನಾಮ ಜಪಿಸಬೇಕೇ? ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು'.

‘ಅಭಕ್ತ್ಯಾ ಉದಾಹೃತಂ ನೈವ ಫಲದಾತ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ’

ನಮಗೆಷ್ಟು ಮುಖ ?

ದೇವತೆಗಳ ಪುರೋಹಿತರಾಗಿ ಬಂದ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೂರು ಮುಖ- ಒಂದು ಮುಖ ಅಮೃತಪಾನಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಅನ್ನ ತಿನ್ನಲು, ಇನ್ನೊಂದು ಸುರಾಪಾನಕ್ಕೆ.

ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೂರೇ ಮುಖ. ಆದರೆ ನಮಗೆಷ್ಟು ಮುಖವಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತೋರುವ ಮುಖ ಒಂದೇ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೋರದ ಅನೇಕ ಮುಖಗಳು ನಮಗಿವೆ.

ಅಸುರನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :

ಭಾಗವತದ ಆರನೆಯ ಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಭಕ್ತರ ಕಥೆಯಿದೆ- ಒಬ್ಬ ದುರಾಚಾರಿ ಭಕ್ತ ಅಜಾಮಿಳ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಸುರ ಭಕ್ತ ವೃತ್ರಾಸುರ. ಇಂದ್ರನ ಜೊತೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೃತ್ರಾಸುರ ದೇವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ-

‘ನನಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಸಿರಿ ಬೇಡ, ವೈಕುಂಠದ ಭೋಗ ಬೇಡ. ಪುಟ್ಟ ಕರು ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅರಸುವಂತೆ, ಇನ್ನೂ ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿಯದ ಹಕ್ಕಿ ತಾಯಿಯ ತೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಬಯಸುವಂತೆ, ಹೇ ಹರೇ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅರಸಿದ್ದೇನೆ; ನನಗೆ ಮೈದೋರು’-

‘ಮನೋರವಿಂದಾಕ್ಷ ದಿದೃಕ್ಷತೇ ತ್ವಾಮ್’

ಸಂಗಮ: ಸಾರ್ಥಸಂಗಮ: :

ನಾವು ರೈಲಿನಲ್ಲೋ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲೋ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆ ಬೆರೆಯುತ್ತೇವೆ; ಹರಟುತ್ತೇವೆ. ಅವರವರ 'ಸ್ಟೇಷನ್' ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಗೋಳೋ ಎಂದು ಅಳುತ್ತೇವಾ? ಅದರಂತೆ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಂಧು ಸಮಾಗಮ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಂಗಾರದಂತೆ :

ಚಿತ್ರಕೇತುರಾಜ ತನ್ನ ಮಗನ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂಗಿರ ಋಷಿಗಳು ಅವನ ಗತಿಸಿದ ಮಗನ ಆತ್ಮನನ್ನು ಕರೆ ತಂದರು. ಹೇಳಿದರು- 'ಮಗು, ನಿನ್ನ ತಂದೆ ನಿನಗಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಬಾ, ಈ ದೇಹವನ್ನು ಸೇರಿಕೋ'.

ಆ ಆತ್ಮ ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ಹೇಳಿತು- 'ಯಾವ ತಂದೆ? ನನಗೆ ಸಾವಿರಾರು ತಂದೆಯಂದಿರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲರೂ ಕರೆದರೆ

ಯಾರ ಬಳಿಗೇಂತ ನಾನು ಹೋಗಲಿ. ನನಗೆ ಆ ಸುದ್ದಿಯೇ ಬೇಡ.'

ಬಂಧುಸಮಾಗಮ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿದ್ದ ಒಡವೆಯಂತೆ. ಅದು ಒಬ್ಬರ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾರವಾದರೆ ನಾಳೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಳೆ.

ಯಥಾ ಪಣ್ಯಾನಿ ವಸ್ತುನಿ ಹೇಮಾದೀನಿ ಇತಸ್ತತಃ |

ನ ಬಿಭೇತಿ ಕುತಶ್ಚನ :

ಚಿತ್ರಕೇತು ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರಿಗೆ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದ. ಪಾರ್ವತಿ 'ನೀನು ಅಸುರನಾಗು' ಎಂದು ಶಪಿಸಿದಳು. ಚಿತ್ರಕೇತು ಅಧೀರನಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿದನಾದರೂ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಇದು ಹರಿಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆ. ಅವರು ಯಾವ ಕಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅಂಜುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆರಾಧಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮಹತ್ವ ಅಂತಹದು.

ನಾರಾಯಣಪರಾಃ ಸರ್ವೇ ನ ಕುತಶ್ಚನ ಬಿಭೃತಿ |

'ಇನ್ನೆಂದೂ ಹರಿಭಕ್ತರ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ' ಎಂದು ರುದ್ರದೇವ ಪತ್ನಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ.

ದೇವರು ಪಕ್ಷಪಾತಿಯೇ ? :

ದೇವರು ತನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಒಲಿಯುತ್ತಾನೆ.

ದ್ವೇಷಿಸಿದವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವನಿಗೂ ರಾಗ ದ್ವೇಷಗಳಿವೆ. ತನಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದು, ಬೇಡವಾದವರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು; ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಜನಂತೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ಇಲ್ಲ; ಭಗವಂತ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಂತವನು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮಾಡುವ ದುಷ್ಟಸಂಹಾರ ದ್ವೇಷದಿಂದಲ್ಲ; ಅದು ತಾಮಸಗುಣದ ನಿಗ್ರಹ. ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆ ಸಾತ್ವಿಕಗುಣದ ಉನ್ನಾಹ.

ಶಿಶುಪಾಲ, ರಾವಣ, ಕುಂಭಕರ್ಣ ಮುಂತಾದವರು ತಾಮಸ ಗುಣದ ಪ್ರತೀಕ. ಅಂತಹ ಗುಣ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುವುದು. ಅಂತಹವರು ಸಮಾಜದ 'ಅರ್ಬುದರೋಗ' (ಕ್ಯಾನ್ಸರ್) ಇದ್ದಂತೆ. ವೈದ್ಯರು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಅವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಸಮಾಜದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅವನು ದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷೆ-ಶಿಷ್ಟರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ.

ನ ಹ್ಯಸ್ಯಾರ್ಥಃ ಸುರಗಣೈಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಿಶ್ರೇಯಸಾತ್ಮನಃ |

ನೈವಾಸುರೇಭ್ಯೋ ವಿದ್ವೇಷಃ ನೋದ್ವೇಗಶ್ಚಾಗುಣಸ್ಯ ಹಿ ||

ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕ್ಕಾಟ :

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೂ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೂ ನಡೆದ ಘರ್ಷಣೆ ಅದು,

ಶಿವ ದೊಡ್ಡವನೋ, ವಿಷ್ಣು ದೊಡ್ಡವನೋ ಎಂಬ ತಿಕ್ಕಾಟವಲ್ಲ. ಅದು ಶಿಕ್ಷಣನೀತಿಯ (Education Policy) ತಿಕ್ಕಾಟ. ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಧೋರಣೆಯವನು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ-ದೇವರು ಇವುಗಳಿಗೂ ಪ್ರವೇಶವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೋರಾಡಿದವನು.

ಹೀಗೆ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ಈ ಘರ್ಷಣೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಕುರಿತಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ದೇವರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದ.

ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರೇಸ್ ಮಾರ್ಕಿಗೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಡಿದರೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಈ ಉನ್ನತ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಂದೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದ.

ಹರಿಯಿಂದ ವರಿ :

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿ-

ಹಿತ್ವಾತ್ಮಪಾತಂ ಗೃಹಮಂಧಕೂಪಂ

ವನಂ ಗತೋ ಯದ್ಧರಿಮಾಶ್ರಯೀತ |

ಎಂದು ಹೇಳಿದ. 'ಬರೀ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿರದೆ ಸಜ್ಜನ ಸಮೂಹದ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿ ಭಗವಚ್ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಆಶಯ.

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಹರಿಯನ್ನು (Hari) ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಹರಿಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ 'Hari'ಯನ್ನಲ್ಲ; 'Hurry' ಈ ಹರಿಯನ್ನು. ಅಂದರೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ 'ಅವಸರ' 'ಜಂಜಾಟ' ಇದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಹರಿಯಿಂದ ಬರೇ 'Worry' ತೊಂದರೆ. ಆದರೆ ಭಾಗವತದ ಹರಿಯಿಂದ 'ಸಿರಿ'.

ಸಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹರಿ ಬೇಕೇ, ವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹರಿ ಬೇಕೇ, ನೀವೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ.

ತಾಯಿಯ ಕರುಣೆ :

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು 'ನಿನ್ನ ದೇವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ?' ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದಾಗ ಭಗವಂತ ಅದ್ಭುತ ನರಸಿಂಹನ ರೂಪದಿಂದ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದ.

ತಾಯಿ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಹೊರಗಡೆ ಮಗುವಿನ ಅಳು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಸುರಿದಿರಬಹುದು, ವೇಷ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ವಾಗಿರಬಹುದು. ಅದಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ಮಗುವಿನ ಅಳು

ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಅದೇ ವಿಕೃತ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಓಡೋಡಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಅದರಂತೆ, ನಮ್ಮ ನರಸಿಂಹ ದೇವನೂ ತನ್ನ ಭಕ್ತ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ ನರ-ಸಿಂಹನಾಗಿ ವಿಕೃತ ವೇಷದಿಂದ ಓಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

'ಭಕ್ತಿಯ ಕರೆಗೆ ಭಗವಂತ ಓಗೊಡುತ್ತಾನೆ'

ಬಾಲಕನಿಗೊಲಿದ ಭಗವಂತ :

ನರಸಿಂಹದೇವ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ. ಆದರೂ ಅವನ ಸಿಟ್ಟಿನ ನಾಟಕ ಕುಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳು ಸ್ತುತಿಸಿದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ. ಆಗ ದೇವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಹೊಮ್ಮಿತು.

ಇದರಿಂದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಸ್ಫುಟವಾಗಿ, ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ತೊದಲು ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ದೊಡ್ಡವರಿಗಿಂತಲೂ ಮಕ್ಕಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ತೊದಲು ನುಡಿಗೆ ನರಸಿಂಹದೇವ ತುಷ್ಟನಾದ.

ಭಕ್ತರ ಭಾವ :

ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜ ಮೊದಲು ನರಸಿಂಹದೇವರಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಭಯವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡ. ಕೂಡಲೇ ದೇವರು ಅವನನ್ನು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕರೆದ. ಆಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ Second thought ಹೀಗಿತ್ತು-

ನೈತಾನ್ ವಿಹಾಯ ಕೃಪಣಾನ್ ವಿಮುಮುಕ್ಷ್ಯ ಏಕಃ

'ನನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಈ ದೀನ-ದುಃಖಿತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನೊಬ್ಬನೇ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರಲಾರೆ'

ಎಂತಹ ಅಂತಃಕರಣ. ಇದೇ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಅವತಾರರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರರಲ್ಲೂ ನಾವಿಂದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಕರುಣೆಯ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು.

ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ದುಃಖಿತರ ಮೇಲೂ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರ ಜೊತೆ ವ್ಯಾಪಾರ :

ನರಸಿಂಹದೇವ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಹೇಳಿದ- 'ನಾನು ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ "ವ್ಯಾಪಾರ" ನಡೆಸಲು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ದೇವರನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ಕಾಣಿಕೆ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯ ಉದ್ಧದ

ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ದೇವರ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಭಕ್ತಿ.’

‘ಯಸ್ತು ಅಶಿಷ ಆಶಾಸ್ತೇ ನ ಸ ಭೃತ್ಯಃ, ಸ ವೈ ವಣಿಕ್’

ಆದರೂ ನರಸಿಂಹದೇವ ವರವನ್ನು ಕೇಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಬಂಧಪಡಿಸಿದ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೇಳಿದ-

ಕಾಮಾನಾಂ ಹೃದ್ಯಸಂರೋಹಂ ಭವತಸ್ತು ವೃಣೇ ವರಮ್ |

‘ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ನನಗೆ ಬರದಿರಲಿ’

ಇದು ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜ ದೇವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ವರ.

ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ತಂದೆಯಾಗಿ - ಭರತನ ತಾಯಿಯಾಗಿ :

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಭಗವಂತನ ದ್ವೇಷಿ. ದೇವರನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆ ನಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಂತಹ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಸದ್ಗತಿ ಪಡೆದ.

ರಾಮಾಯಣದ ಅನರ್ಥಪರಂಪರೆಗೆ ಕೈಕೇಯಿಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಹೊಣೆಗಾರಳು. ಆದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಸ್ವೇಷಲ್ ನರಕ ಕೊಡುವ ಬದಲು ಉತ್ತಮ ಲೋಕವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ-

ಸೂತ್ವಾ ತು ಭರತಂ ನೈಷಾ ಗಚ್ಛೇತ ನಿರಯಾನಿತಿ |

‘ಎಷ್ಟು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಕೈಕೇಯಿ ಭರತನಂತಹ ಸದ್ಗುಣಿಯ ತಾಯಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ದುರ್ಗತಿ ಸಲ್ಲದು.’

ನಮ್ಮ ತಾಯಂದಿರೂ ಕೈಕೇಯಿಯಂತೆ ಭರತನಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಂಡಸರು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಗಳಾಗಬಾರದು; ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ತಂದೆಯಂದಿರಾಗಬೇಕು.

ವಿಷಯ ಸಂಗ :

ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದುಷ್ಟರು ಅವನನ್ನು ನುಂಗಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಬಂದರು. ಆಗ ಮನು ಈಶಾವಾಸ್ಯ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಯಜ್ಞರೂಪಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ.

ನಾವೂ ಮನುವಿನಂತೆ. ಅವನನ್ನು ದೈತ್ಯರು ನುಂಗಲು ಬಂದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿಷಯಪದಾರ್ಥಗಳೆಂಬ ದೈತ್ಯರು ನುಂಗಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ-

‘ದೈತ್ಯೇಷು ಸಂಗಂ ವಿಷಯಾತ್ಮಕೇಷು’

‘ವಿಷಯಸಂಗವೆಂದರೆ ದೈತ್ಯರ ಸಂಗ’ ಎಂದು.

ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದು. ಹೌದು, ಮೊದಮೊದಲು ಇದು ಹೀಗೆಯೇ. ಬರಬರುತ್ತಾ ಅವುಗಳೇ ನಮ್ಮನ್ನು ನುಂಗುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ನಾವು ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮನು ಮಹಾರಾಜನಂತೆ ನಾವೂ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ದೇವರ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ :

ತ್ರಿಕೂಟಪರ್ವತದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಜಲವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಜೇಂದ್ರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೊಸಳೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾದ. ಗಜೇಂದ್ರ-

‘ಉತ್‌ಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸಾಂಬುಜಕರಂ’

ಕೊಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಮಲವನ್ನು ಕಿತ್ತು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ. ಪರಮಾತ್ಮ ಗರುಡಾರೂಢನಾಗಿ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ. ಇದು ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷದ ಕಥೆ.

ನಮ್ಮ ಈ ದೇಹವೂ ತ್ರಿಕೂಟಪರ್ವತ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮೂರು ಶಿಖರಗಳಿವೆ. ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಶಿಖರಗಳು. ಸತ್ಯ, ರಜಸ್ಸು, ತಮಸ್ಸೆಂಬ ತ್ರಿಗುಣಗಳೇ ಆ ಶಿಖರಗಳು. ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ವಿಷಯಪದಾರ್ಥಗಳೆಂಬ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಜಲವಿಹಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. ಆನೆಯಂತೆ ವಿಷಯ ಮದಮತ್ತರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮೃತ್ಯು ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ನಾವು ದೇವರಿಗೆ ಮತ್ತೇನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

‘ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ತೋಯಂ
ಯೋ ಮೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ’

ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ದೇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಿಷ ಬಂದಾಗ ಓಡುವವರು :

ಸಮುದ್ರಮಥನ ಮಾಡುವಾಗ ಮೊದಲು ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷ ಹುಟ್ಟಿತು. ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷ ಬಂದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಕೋಲಾಹಲವೇ ನಡೆಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೆದರಿ ಓಡಿದರು. ಅಮೃತ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದರು.

ನಾವೂ ಹೀಗೆಯೇ. ದುಃಖ ಬಂದಾಗ ಯಾರೂ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಓಡುವವರೆ. ಸುಖವಿದ್ದಾಗ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳು, ಸ್ನೇಹಿತರು.

ತಚ್ಚ ಸಾಧೋರ್ವಿಭೂಷಣಮ್ :

ವಾಯುದೇವರು ನೀಡಿದ ಭಯಂಕರ ವಿಷವನ್ನು ರುದ್ರ ದೇವರು ಲೋಕದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಪಾನ ಮಾಡಿದರು. ಭಯಂಕರ ವಾದ ವಿಷ ಅವರ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಅವರ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕಪ್ಪಾಯಿತು. 'ನೀಲಕಂಠ' ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಭೂಷಣ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಜ್ಜನರು ಇತರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆ-

ತಪ್ಯಂತೇ ಲೋಕತಾಪೇನ ತಚ್ಚ ಸಾಧೋರ್ವಿಭೂಷಣಮ್ ।

ನಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ತಾಪ. ಅನ್ಯರ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ತಪ.

ರುದ್ರದೇವರು ತಾವು ವಿಷ ಕುಡಿದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಮೃತಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದರು. ನಾವು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಿಷ ಕೊಟ್ಟು ಅಮೃತ ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ :

ಸಮುದ್ರಮಥನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾಯಿತು. ಅವಳ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಅಸುರರೆಲ್ಲ ಕೊರಳು ಚಾಚಿದರು. ಆದರೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ನಿರ್ದೋಷನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನೇ ವರಿಸಿದಳು.

ನಾವೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಒಲಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅಸುರರಂತೆ ಆಸೆ ಪಡುವ ಅನೇಕ ದುಶ್ಚಟಗಳು ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ಬೀಳಬಾರದು. ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ, ಕಾಶಿಯ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಗಳಂತಹ ಸಾತ್ವಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಆಗ ನಾವೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣರ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ.

ನಿಂತ ನೀರಾಗಬಾರದು :

ಸಣ್ಣ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದರೆ ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ನೀರು ಕೊಳೆತು ನಾರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರು ನಿರಂತರ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ನೀರಿನಂತೆ ಪ್ರೇಮ. ಅದು ನಾನು, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ನಮ್ಮ ಮನೆ ಈ ಸೀಮಿತ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತವಾಗಬಾರದು. ನೀರು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಪ್ರೇಮವೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಿಯಬೇಕು. ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ

ಹರಿಯಬೇಕು. ನದಿ ಹರಿದು ಸಮುದ್ರ ಸೇರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಸಮಾಜವೆಂಬ ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಕೊನೆಗೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸೇರಬೇಕು. ವಿಶಾಲ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಹರಿಯದೆ ನದಿ ಸಮುದ್ರ ಸೇರದು. ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಯದ ಪ್ರೀತಿ ದೇವರನ್ನು ಸೇರದು.

‘ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು ದಯಾಂ ಕುರುತ ಸೌಹೃದಮ್’

ತೃಪ್ತಿಯೇ ಸುಖದ ಮೂಲ :

ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದ. ಆದರೂ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟ. ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಧುಗಳು ಎದುರಾದರು.

‘ನೀನು ಇನ್ನೇನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ?’ ಎಂದು ಸಾಧುಗಳು ಕೇಳಿದರು.

‘ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ.’ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

‘ಮುಂದೆ?’

‘ಮುಂದೆ, ಹೀಗೆಯೇ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲುವೆ’

‘ಎಲ್ಲಾ ಗೆದ್ದಾಯಿತು; ಆಮೆಲೆ ಏನು ಮಾಡುವೆ?’

‘ಆಮೆಲೆ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತೇನೆ’

‘ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲ?’

ಸಾಧುಗಳ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿತು.

ಇದರಿಂದ ಅವನು ಕೊನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸತ್ತ-

‘ನಾನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿ’

ಇದರ ಅರ್ಥ, ಅಷ್ಟು ಗೆದ್ದರೂ ಅವನು ಕೊನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಬರೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ.

ಈ ಎಚ್ಚರ ತನ್ನಂತಹ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಾಹಿಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗಲಿ, ಎಂದು ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ.

ವಾಮನರೂಪದ ಭಗವಂತ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದ. ರಾಜ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೇಡೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ವಾಮನರೂಪಿ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ-

‘ತ್ರಿಭುಃ ಕ್ರಮೈರತುಷ್ಟಸ್ಯ ದ್ವೀಪೇನಾಪಿ ನ ಪೂರ್ಯತೇ|’

‘ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಕಾಣದವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ದೊರೆತರೂ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ.’

‘ದುರಾಸೆ ಸುಖಜೀವನದ ಶತ್ರು’

ಪತ್ನಿಯ ಆದರ್ಶ :

‘ಈ ದೇಹ ಒಂದು ಮರ. ಸತ್ಯ-ಧರ್ಮಗಳು ಈ ಮರದ ಫಲ-ಪುಷ್ಪಗಳು. ಅದರ ಬೇರು ಸುಳ್ಳು, ಸುಳ್ಳೆಂಬ ಬೇರು ಕಿತ್ತರೆ ಮರವೇ ಬೆಳೆಯದು. ಫಲ-ಪುಷ್ಪಗಳು ಹೇಗೆ ಸಿಗಬೇಕು?’

‘ರಾಜ, ನಿನ್ನ ಔದಾರ್ಯ ಅತಿಯಾಯಿತು. ವಾಮನನಿಗೆ ನೀನು ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ನೀಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಅವನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಳ್ಳಾದಿರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ; ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆ.’

ಇದು, ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ ಉಪದೇಶ. ಆದರೆ, ಬಲಿ ಇದಕ್ಕೊಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ದಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದ. ಅವನ ಪತ್ನಿ ವಿಂಧ್ಯಾವಳಿ ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ದಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾದಳು.

‘ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಮುಂದೆ ರಾಜನೊಬ್ಬ ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದ; ಆ ಋಷಿಯ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ರಾಜನ ಉದ್ದೇಶ. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಋಷಿ, ಈ ಸಂಪತ್ತು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದು ಎಂದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದ.

ಅವನ ಪತ್ನಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೇಳಿದಳು- ‘ಇದೇನು? ಕಲ್ಲು-ಮಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ!’

ಋಷಿಗೆ ಮುತ್ತು-ರತ್ನಗಳು ಅನರ್ಘ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಅವನ ಪತ್ನಿಗೆ ಅವು ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣುಗಳಾಗಿ ಕಂಡವು. ಹೀಗೆ ಋಷಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಎರಕ್ತಿ ಅವನ ಪತ್ನಿ.

‘ಪತಿಯ ಭಾವನೆಗೆ ಹೊಂದಿ ನಡೆಯುವವಳೇ ಆದರ್ಶ ಪತ್ನಿ.’

ಬಲಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನು?

ಬಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತನ್ನದೆಂದು ತಿಳಿದ. ತನ್ನದನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಎಂದು ತಿಳಿದ. ಆದರೆ, ‘ಅದು ತನ್ನದಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವೂ ಭಗವಂತನ ಸೊತ್ತು “ಈಶಾವಾಸ್ಯಮಿದಂ ಸರ್ವಂ” ಎಂಬ ಸಾತ್ವಿಕ ಭಾವ ಅವನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಿಂಧ್ಯಾವಳಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು-

‘ಸ್ವಾಮ್ಯಂ ತು ತತ್ ಕುಠಿಯೋ ಪರ ಏಷ ಕುರ್ಯುಃ’

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ- ‘ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ತೋಯಂ- ಎಂದು ‘ತನಗೆ ತುಳಸೀದಳವನ್ನು ನೀಡಿದರೂ ತೃಪ್ತನಾಗುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಾಮನ ಮಾಡಿದ ಬಲಿಯ ನಿಗ್ರಹ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ.

ಬಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ. ಆದರೆ, ‘ಕೊಟ್ಟೆ’ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಹಂಭಾವವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಭಗವಂತನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದರೂ ಅವನ ಅರಮನೆಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಾಗಿ ನಿತ್ಯದರ್ಶನ ವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ.

ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಜಾಗ ನೀಡಿ :

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ದೇವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ದಾನ ನೀಡಿದ. ಭಗವಂತ ಅವನ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ.

ದೇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೂ ಸಾಕು, ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಅವನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಬಲಿಯಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಯಾರು ದೊಡ್ಡವರು :

ನಾವು ನೋಡುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದಾದುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಆಕಾಶವನ್ನೂ ಮೋಡ ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೋಡ ದೊಡ್ಡದು. ಅಂತಹ ಮೋಡವನ್ನೂ ಗಾಳಿ ಚದುರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೋಡಕ್ಕಿಂತ ಗಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ಉದರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇವರು ಗಾಳಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯ. ಅಂತಹ ದೇವರನ್ನೂ ಭಕ್ತ ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತನೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವನು.

‘ಅಹಂ ಭಕ್ತಪರಾಧೀನಃ ಅಸ್ವತಂತ್ರ ಇವ ದ್ವಿಜ |’

ಶ್ರೀರಾಮ :

ಭಗವಂತ ಮಾನವರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ದೇವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ತಾನೂ ಮಾನವನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ-

ಮರ್ತ್ಯಾವತಾರಸ್ತಿಹ ಮರ್ತ್ಯಶಿಕ್ಷಣಮ್ |

ಅವನ ಅವತಾರದ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೈಕೇಯಿಯ ಅರಮನೆಯ ಒಳ ಹೋಗುವಾಗ ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿದ್ದನೋ ಅದೇ ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯಿಂದ ವನವಾಸದ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊರಬಂದ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಾಯಿ ಕೈಕೇಯಿಗೆ ಹೇಳಿದ- ‘ನೀನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿನ್ನ ಆ ಹಳೇ ವರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಬಳಸ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು “ನೀನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು; ಭರತ ರಾಜನಾಗಬೇಕು” ಎಂದಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ದ್ರಾವಿಡ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಏಕೆ?’ ಎಂತಹ ಆದರ್ಶ!

ದಶರಥನ ಕೊರಗು :

ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಕೊರಗುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ತಂದೆ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನು- ‘ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಮಗ ಕೇಳುತ್ತಾನಲ್ಲ’ ಎಂದು ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ತಂದೆ ದಶರಥ. ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಿತೃಭಕ್ತಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮ ಆಳಲಿ ಎಂದು ಸ್ವತಃ ಅವನೇ ಬಯಸಿದ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀರಾಮ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಎಂತಹ ಪಿತೃಭಕ್ತಿ!

ಸಕ್ಕದೇವ ಪ್ರಪನ್ನಾಯ :

ಶ್ರೀರಾಮ ವಿಭೀಷಣನನ್ನು ತನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟೇ

ಏಕೆ? ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿರುವ ದಶಕಂಠನಿಗೆ ಹೇಳಿದ, ಅದೂ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ- ‘ನೀನೇನಾದರೂ ನನಗೆ ಶರಣಾಗತ ನಾದರೆ- ದತ್ತಮೇವಾಭಯಂ ಮಮ - ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ’

ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮನೇ ಆದರ್ಶ.

ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಮೋಹ :

ಶ್ರೀರಾಮ, ರಾವಣಸಂಹಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆದೇಶವಿತ್ತ- ‘ನಾನು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಭರತನಿಗೆ ಹೇಳು. ಅವನ ಮುಖಚರ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ರುಚಿ ಸವಿದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಭಾವ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಡರೂ ಸಾಕು, ನಾನು ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತೇನೆ; ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ.’

ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ಐದು ವರ್ಷದ ಅಧಿಕಾರದ ರುಚಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕುರ್ಚಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಶ್ರೀರಾಮನ ಈ ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ನೆನಸಲಾರರು.

ಕಾನೂನಿನ ಬಲಿಪತುಗಳು :

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜರು ತಾವು ಮಾಡಿದ ಶಾಸನವನ್ನು

ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಏನೇ ಕಾನೂನು ಬರಲಿ, ಮೊದಲು ಅದರ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ರಂತಿದೇವನ ತ್ಯಾಗ :

ರಂತಿದೇವ ಆದರ್ಶ ರಾಜ. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಬಂತು. 48 ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದ. ಪ್ರಜೆಗಳು ಉಪವಾಸವಿದ್ದಾಗ ತಾನು ತಿನ್ನಬಾರದು, ಎಂದು. ಸುಭಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ವಾರ್ತೆ ಬಂತು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಿಟ್ಟು, ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧನಾದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜ್ಞಾನಿ ಹಸಿದು ಬಂದ. ತನ್ನ ಆಹಾರದ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಅವನಿಗೆ ನೀಡಿದ. ಮತ್ತೆ ತಿನ್ನಲು ಅನುವಾದಾಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ರೈತರು ಬಳಲಿ ಬಂದರು. ಇದ್ದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದ. ಇನ್ನೇನು ನೀರನ್ನಷ್ಟೇ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನವರ್ಗದ ಬೇಡನೊಬ್ಬ ಬಂದ. ಅದನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ನೀಡಿದ. ಅವನು ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ತಾನೂ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಉದ್ಗಾರವೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದ-

‘ಆರ್ತಿಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇಽಖಿಲದೇಹಭಾಜಾಮ್’

‘ದೇವರೇ, ಎಲ್ಲ ಜನರೊಳಗೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೂಡಿಸಿ ಅವರ ದುಃಖವನ್ನು ನಾನೇ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು’

ಯಾವ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಕೀಳಲ್ಲ :

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರ ದೇವ. ಆದರೂ ಗೋವುಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ. ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಕುದುರೆ ತೊಳೆದ. ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕಾಲು ತೊಳೆದ. ಎಂಜಲು ಬಳಿದ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡವರ ಸೇವೆ ಬಿಡಿ, ಅವರನ್ನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ನಾವೆಲ್ಲಿ!

ದ್ವಾರಕಾಧೀಶನ ಸರಳತೆ :

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅರಮನೆಗೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರ. ಯಾರೂ ಬರಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಂತ ದರಿದ್ರರೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅರಮನೆಗೆ ಸುದಾಮ ಬಂದ, ದಟ್ಟ ದರಿದ್ರ. ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಕೃಷ್ಣ ಓಡೋಡಿ ಬಂದು ಸುದಾಮನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ. ಆನಂದದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸಿದ. ರಾಜನಾದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ-

‘ಅಹಂ ಸ ಏವ ಗೋಪಾಲಃ’

ನಾನು ಅದೇ ಹಿಂದಿನ ಗೋವಳ.

ದ್ರುಪದ ಮತ್ತು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರೂ ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತ

ರಾಗಿದ್ದರು. ದ್ರುಪದ ರಾಜಕುಮಾರ. ದ್ರೋಣ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಸಂಸಾರಿಯಾದ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನೆಂಬ ಸುಪುತ್ರ ಜನಿಸಿದ. ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು ಬೇಕೆಂದು ದ್ರೋಣರು ದ್ರುಪದನ ಬಳಿ ಹಸು ಬೇಡಲು ಹೋದರು. ದ್ರುಪದನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಆಗ ದ್ರುಪದನೆಂದ- ‘ನೀನೆಂತಹ ಮಿತ್ರ. ರಾಜರಿಗೂ ಬಡಪಾಯಿಗೂ ಮೈತ್ರಿ ಹೊಂದುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ದಿನ ಊಟ ಮಾಡಿ ತೆರಳು. ಇನ್ನೆಂದೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಡ.’ ಎಂದು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದ.

ಆ ದ್ರುಪದನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ!

ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವರ್ತನೆ ಎಲ್ಲಿ!

ಅಂದಿನ ಗುರುಕುಲ :

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಜಕುಮಾರ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಡನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಬಡವನೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಗುರುಸೇವೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಇಂದು ಶ್ರೀಮಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ರೀತಿ ಬಡವರನ್ನು ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೀಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗುರುಕುಲದ ವಾಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೃಷ್ಣನೂ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಏತಾವತಾಲಂ ಗೋವಿಂದ :

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸುದಾಮ ತಂದ ಅವಲಕ್ಕಿಯ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಇಲ್ಲ, ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ಭಾವನೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಗದದ ರಾಶಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ರಾಜಮುದ್ರೆ ಇರುವ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಭಕ್ತಿಯ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿದೆ. ಕಾಗದದ ರಾಶಿ ಇದ್ದರೂ ರಾಜಮುದ್ರೆ ಇರುವ ಒಂದು ನೋಟಿಗೆ ಸಮಾನವೆನಿಸದು. ಅದರಂತೆ ಭಾವನೆ ಭರಿತವಾದ ಅಲ್ಪವಾದ ವಸ್ತುವೂ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯು ಗೀಚಿದ ನಾಲ್ಕಕ್ಷರದ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಕಾರಣ ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ಭಾವನೆ. ಅದರ ಮುಂದೆ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡ ಸಾವಿರ ಹಾಳೆಗಳನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭಕ್ತನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ. ಕೊಡಲು ಸಂಕೋಚಪಡುತ್ತಿರುವ ಸುದಾಮನ ಗಂಟನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡ. ಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಿ ಒಣ ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಚಪ್ಪರಿಸಿದ. ಅಹಾ! ಏನು ರುಚಿ, ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಗಂಟನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಳು. ಸುದಾಮನಿಗೆ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲು ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಸ್ವೀಕಾರವೇ ಸಾಕೆಂದಳು. ಪಡ್ರಸಾನ್ನವನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಲ್ಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಒಣ

ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. 'ಈ ಅವಲಕ್ಕಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಪರಮಹೃಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದು ಮತ್ತು ಮತ್ತೂ ಹೊಗಳಿದ.

ಧರ್ಮದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕು :

ದ್ವಾರಕಾಧೀಶನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಅವತಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಮುಂಜಾವದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಭಾಗವತ-

ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ಚೋತ್ಥಾಯ ವಾಯುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಮಾಧವಃ |
ದಧೌ ಪ್ರಸನ್ನಕರಣಃ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ತಮಸಃ ಪರಮ್ ||

ಸರ್ವ ವಿಧಿನಿಷೇಧಗಳಿಂದ ದೂರನಾಗಿದ್ದರೂ, 'ಮಾನವ ರಾದ ನಾವು ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು, ನಮ್ಮ ನಡತೆ, ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಬೇಕು' ಎಂಬ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಭಗವಂತ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನ, ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇಂದು ಅನೇಕರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ನಾನ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮುಂತಾದ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಉತ್ತರ 'ನಮಗೆ ನೂರಾರು

ವ್ಯವಹಾರಗಳಿವೆ, ಆಫೀಸಿಗೆ ಸಾಗುವ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ!' ಎಂದು.

ಆದರೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಸಮಯವಾದ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಕ್ಷಿಂತ ಮೊದಲಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಫೀಸೂ ತೆರೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಇತರ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೂ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಅಂತಹ ಏಕಾಂತ ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮನಸ್ಸಿದ್ದವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ.

ದೊಡ್ಡವರಾಗಬೇಕಾದರೆ :

ನಮಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠತನ ಬರುವುದು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರೀತಿಗಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿನಯ ಸೌಜನ್ಯ ಗಳೇ ನಮ್ಮ ಸುಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಸಜ್ಜನರ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದಾಗಲೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಚರಣಧೂಳನ್ನು ತೊಳೆದರೆ, ಭೃಗುವು ಎದೆಗೆ ಒದ್ದಾಗಲೂ ಎದ್ದು ಬಂದು ಉಪಚರಿಸುವ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿದ. ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ ಭಗವಂತನಿಗೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವದ ಮಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

